

070.175

ดี ๒45ก

๓.๓

การศึกษาการใช้วารสารสาขาการศึกษา ในสำนักหอสมุดกลาง
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปริญาพนธ์

ของ

สุนทรีย์ บุญญาปัญญา

ห้องสมุดบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

กุมภาพันธ์ 2528

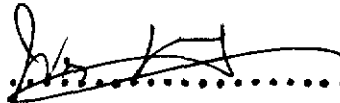
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

178000

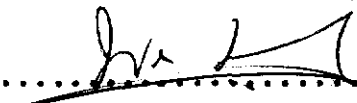

- 1 พ.ศ. 2538

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปริญญาบัตร
ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

..... น. น. น. ประธาน
..... กรรมการ

คณะกรรมการสอบ

..... น. น. น. ประธาน
..... กรรมการ
..... กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ในการค้นคว้าและเรียบเรียงปริญญาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนได้รับคำแนะนำ และข้อเสนอแนะที่มีประโยชน์อย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิชัญ ทิมเพ็ญ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พวา พันธุ์เมฆา อาจารย์ที่ปรึกษาในการทำปริญญาวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ดร.อำนวยการ ทะพินค์แก อธิการบดีมหาวิทยาลัยพายัพ และ Ecumenical Scholarships Programme ที่ได้ให้การสนับสนุนและให้ทุนการศึกษาแก่ผู้เขียนในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

ผู้เขียนขอขอบคุณ ดร.โรเบิร์ต แมทธิงเจอร์ ที่ได้คำแนะนำและช่วยเหลือ ตลอดจนบรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ฝ่ายวารสาร สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ที่ได้ให้ความร่วมมืออย่างดียิ่งในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

สุดท้ายนี้ผู้เขียนขอขอบคุณผู้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามทุกท่าน และที่เว้นจะกล่าวเสียมิได้ก็คือ ความช่วยเหลือและกำลังใจจากเพื่อนบรรณารักษ์ '25 ทุกคน

ความกรุณาและความช่วยเหลือที่ผู้เขียนได้รับจากบุคคลหลาย ๆ ท่าน คั้งที่ได้กล่าวนามมาแล้ว และที่ไม่ได้กล่าวนามในที่นี้เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ปริญญาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี

สุนทรี บุญญะบัญชา

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	3
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
สมมุติฐานการวิจัย	4
คำนิยามศัพท์เฉพาะ	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
เอกสารที่เกี่ยวข้อง	7
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	16
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	21
กลุ่มตัวอย่าง	21
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	26
การรวบรวมข้อมูล	27
การวิเคราะห์ข้อมูล	28
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	31
การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้วารสารทั่วไป	32
การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้วารสารสาขาการศึกษาแต่ละรายการ .	40
การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการเปรียบเทียบการใช้วารสารสาขาการศึกษา	57
การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการใช้วารสาร	65
การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการและความคิดเห็นของผู้ใช้	70

บทที่

หน้า

5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	78
	ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า	78
	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	78
	สรุปผลการวิจัย	79
	อภิปรายผล	83
	ข้อเสนอแนะ	88
	ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป	90
	บรรณานุกรม	92
	ภาคผนวก	97

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประเภท	21
2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอาจารย์ และแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา จำแนกตามภาควิชา	22
3 จำนวนอาจารย์ที่ตอบแบบสอบถามกลับคืนมา จำแนกตามคุณวุฒิ	23
4 จำนวนอาจารย์ที่ตอบแบบสอบถามกลับคืนมา จำแนกตามประสบการณ์ ในการทำงาน	23
5 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตระดับปริญญาตรี และแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา จำแนกตามวิชาเอก	24
6 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา และแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา จำแนกตามวิชาเอก	25
7 จำนวนกลุ่มตัวอย่างตามตารางสุ่ม และจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา ทั้งหมด	26
8 ประสบการณ์การใช้วารสาร จำแนกตามสถานภาพผู้ตอบ	32
9 ความพอใจของวารสารสาขาการศึกษา จำแนกตามสถานภาพผู้ตอบ แบบสอบถาม	33
10 วิธีการค้นหาบทความจากวารสาร	34
11 วิธีปฏิบัติเมื่อสำนักหอสมุดกลางไม่มีบทความ หรือวารสารฉบับที่ต้องการ	36
12 วิธีการเรียงวารสารฉบับปัจจุบันในสำนักหอสมุดกลาง	37
13 การบอกรับวารสารวิชาการ เป็นการส่วนตัว	38
14 การใช้วารสารสาขาการศึกษาแต่ละรายการ จำแนกตามประเภทของผู้ตอบ แบบสอบถาม	40

15	การใช้วารสารสาขาการศึกษาแต่ละรายการ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยการใช้ จากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด	48
16	รายชื่อวารสารที่พิมพ์มากที่สุด 10 อันดับ ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ จำแนกตามสถานภาพผู้พิมพ์	54
17	การเปรียบเทียบการใช้วารสารภาษาไทย ระหว่างอาจารย์ที่มีคุณวุฒิ แตกต่างกัน	57
18	การเปรียบเทียบการใช้วารสารภาษาอังกฤษ ระหว่างอาจารย์ที่มีคุณวุฒิ แตกต่างกัน	58
19	การเปรียบเทียบการใช้วารสารภาษาไทย ระหว่างอาจารย์ที่มีประสบการณ์ การทำงานแตกต่างกัน	59
20	การเปรียบเทียบการใช้วารสารภาษาอังกฤษ ระหว่างอาจารย์ที่มีประสบการณ์ การทำงานแตกต่างกัน	60
21	การเปรียบเทียบการใช้วารสารภาษาไทย ระหว่างอาจารย์และนิสิต	61
22	การเปรียบเทียบการใช้วารสารภาษาอังกฤษ ระหว่างอาจารย์และนิสิต	62
23	การเปรียบเทียบการใช้วารสารภาษาไทย ระหว่างนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา และนิสิตระดับปริญญาตรี	63
24	การเปรียบเทียบการใช้วารสารภาษาอังกฤษ ระหว่างนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา และนิสิตระดับปริญญาตรี	64
25	ค่าเฉลี่ยปัญหาการใช้วารสาร	65
26	ค่าเฉลี่ยปัญหาการรับบริการวารสาร	67
27	ค่าเฉลี่ยความต้องการต่าง ๆ เกี่ยวกับการใช้ และการรับบริการ คานวารสาร	71
28	ความต้องการวารสารสาขาการศึกษาอื่น ๆ เพิ่มเติม	74

ภูมิหลัง

ห้องสมุดมหาวิทยาลัยมีหน้าที่สำคัญในการให้บริการ และจัดหาวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ทั้งหนังสือ วารสาร สิ่งพิมพ์ ตลอดจนวัสดุไมตรีพิมพ์ต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน และการค้นคว้าวิจัย ของอาจารย์ และนักศึกษา แต่เดิมนั้นหนังสือเป็นแหล่งทรัพยากรที่สำคัญในการศึกษาค้นคว้า แต่ในปัจจุบันวารสารได้มีบทบาทมากขึ้น และจัดว่าเป็นวัสดุเพื่อการวิจัย (research collection) ในห้องสมุด (Chamber. 1973 : 397) ทั้งนี้เพราะวารสารทำหน้าที่เป็นแหล่งค้นคว้าวิจัย และอ้างอิงที่ทันสมัยของผู้ใช้ห้องสมุด นอกจากนี้ยังเสนอข่าวสารข้อมูลทางวิชาการ และงานค้นคว้าวิจัยที่ใหม่ ๆ ได้อย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพ เพราะมีระยะเวลาที่แน่นอน (พันธพิงค์ ธรรมรัช 2526 : 2)

ในการจัดหารวารสารของห้องสมุดนั้น โดยส่วนใหญ่พบว่าอาจารย์จะเป็นผู้เสนอรายชื่อวารสาร (Feller. 1980 : 501) จากการสำรวจห้องสมุดในสหรัฐอเมริกา 147 แห่ง ในปี ค.ศ. 1975 พบว่ามีถึงร้อยละ 95 ที่อาจารย์มีส่วนในการคัดเลือกวารสาร (Wright. 1977 : 234-235) และตั้งแต่มีการขอรับวารสารแบบ Standing Order การขอรับวารสารจะต่ออายุไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะบอกเลิก และโดยส่วนใหญ่อาจารย์ก็มักจะไม่บอกเลิก สิ่งนี้ได้กลายเป็นภาระของห้องสมุดไปจนกว่าจะหยุดรับ ซึ่งห้องสมุดจะต้องนำมาพิจารณาในการวางแผนเกี่ยวกับงบประมาณ (Feller. 1980 : 501) การบริหารงานวารสารจึงมีลักษณะเฉพาะที่ควรแก่การสนใจ

ในยุคปัจจุบันซึ่งเป็นยุควิทยาการก้าวหน้า ห้องสมุดสถาบันการศึกษาสมัยใหม่กำลังประสบกับปัญหาการเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วของข้อมูลสนเทศ (information explosion) การผลิตสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ มีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างมากมาในขณะงบประมาณมีจำกัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนของวารสาร (periodical collection) กำลังมีปัญหามากในทุก ๆ แห่ง (Chamber. 1973 : 397) เพราะในระยะ 2-3 ปีนี้ ได้มีการขึ้นราคา

ค่าของวารสาร ซึ่ง ทำให้มีผลกระทบต่องบประมาณของห้องสมุด (Bolgiano. 1980 : 99) ดังที่ เวอร์มา ได้ทำการศึกษการเพิ่มราคาของวารสาร ระหว่างปี ค.ศ. 1975-1981 โดยคัดเลือกวารสารมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 รายการ พบว่ามีอัตราการเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยสูงถึงร้อยละ 76.2 (Verma. 1983 : 64)

สำหรับห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทยก็ประสบกับปัญหาเกี่ยวกับงบประมาณวารสารเช่นเดียวกัน เนื่องจากงบประมาณวารสารอยู่ในระดับสูง และบางแห่งก็สูงกว่าวงบที่จ่ายสำหรับหนังสือ ดังจะเห็นได้จากงบประมาณวารสาร ในปี พ.ศ. 2526 ของมหาวิทยาลัยบางแห่ง ดังนี้

	ค่านหนังสือ	ค่าวารสาร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	880,955	567,222
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	1,500,000	3,000,000
มหาวิทยาลัยขอนแก่น	500,000	800,000
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร	600,000	400,000

(รายงานการศึกษาเรื่อง การบริหารงานวารสาร และเอกสารห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ในประเทศไทย 2526 : 15)

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตรก็ประสบกับปัญหาในเรื่องงบประมาณเช่นเดียวกัน ทั้งนี้เพราะต้องจัดสรรงบประมาณให้กับวิทยาเขตต่าง ๆ ถึง 8 วิทยาเขต ในแต่ละปีก็ได้รับงบประมาณเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย ดังจะเห็นได้จากงบประมาณของฝ่ายวารสาร ดังต่อไปนี้

พ.ศ. 2524 ได้รับงบประมาณ 327,011.75 บาท

พ.ศ. 2525 ได้รับงบประมาณ 381,298.90 บาท

พ.ศ. 2526 ได้รับงบประมาณ 383,646.56 บาท

ส่วนที่จ่ายเกินกว่าวงบนี้ ต้องเป็นงบรายได้ของห้องสมุด (อัญชี่ อำนจธรรม เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ สุนทรี่ บุญชะบัญชา เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่ฝ่ายวารสาร สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เมื่อวันที่ 19 มิถุนายน พ.ศ. 2527) การใช้งบประมาณจึงต้องใช้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด

ควยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นทำให้ห้องสมุดสถาบันการศึกษา ต่างให้ความสนใจมากขึ้น ในเรื่องการปรับปรุงคอลเลคชั่น (collection) วารสาร เพื่อให้ได้วารสารที่มีคุณภาพตรงกับความต้องการของผู้ใช้ในจำนวนงบประมาณที่มีจำกัด ได้มีความพยายามที่จะหาวิธีการต่าง ๆ มาศึกษา เพื่อจะทราบว่าวารสารใดที่มีการใช้มาก หรือ วารสารใดที่มีการใช้น้อยลง ตลอดจนปัญหาต่าง ๆ ในการใช้ ข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้สามารถนำมาช่วยในการตัดสินใจ ของบรรณารักษ์ ในการดำเนินงานเกี่ยวกับวารสาร

เนื่องจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร มีการสอนเน้นหนักทางสาขาการศึกษา ดังนั้นวารสารในสาขาการศึกษาจึงมีจำนวนมากกว่าสาขาอื่น ๆ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับการใช้ และปัญหาในการใช้วารสารสาขาการศึกษา เพื่อจะทราบว่าผู้ใช้ใช้วารสารมากน้อยเพียงไร และอะไรที่เป็นปัญหาในการใช้ ตลอดจนความต้องการ และความคิดเห็นของผู้ใช้

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบการใช้วารสารสาขาการศึกษา ระหว่าง อาจารย์ที่มีคุณวุฒิ และ ประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน ระหว่างนิสิต และอาจารย์ และระหว่างนิสิตระดับปริญญาตรี และนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา
2. เพื่อศึกษาปัญหา และความต้องการในการใช้วารสารของนิสิต และอาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ทำให้ทราบถึงการใช้วารสารของอาจารย์ที่มีคุณวุฒิ และประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน
2. ทำให้ทราบถึงการใช้วารสารของอาจารย์ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา และนิสิตระดับปริญญาตรี

3. ทำให้ทราบปัญหาและความต้องการในการใช้วารสาร ของนิสิต และอาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์

4. เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาคอลเลกชัน (collection) วารสารสาขา การศึกษา ตลอดจนการดำเนินงานต่าง ๆ เกี่ยวกับวารสาร เช่น การคัดเลือก การจัดเก็บ และ การจัดบริการให้มีประสิทธิภาพ

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ในการศึกษาครั้งนี้มีขอบเขตเฉพาะวารสารสาขาการศึกษา ที่มีในสำนัก หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ฉบับที่พิมพ์ความทางวิชาการทั้ง ภาษาไทย และ ภาษาอังกฤษ ซึ่งมีจำนวนดังนี้

วารสารภาษาไทย จำนวน 37 รายการ

วารสารภาษาอังกฤษ จำนวน 55 รายการ

2. การศึกษาครั้งนี้รวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นของ นิสิต และ อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ โดยสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

อาจารย์ จำนวน 73 คน

นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา จำนวน 168 คน

นิสิตระดับปริญญาตรี จำนวน 291 คน

3. ตัวแปรที่ทำการศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น

3.1.1 คุณวุฒิ ได้แก่ ปริญญาโทในประเทศ, ปริญญาโทต่างประเทศ และปริญญาเอก

3.1.2 ประสบการณ์การทำงาน ได้แก่ 1-10 ปี, 11-20 ปี และ 21 ปีขึ้นไป

3.1.3 สถานภาพของผู้ใช้ ได้แก่ นิสิต และ อาจารย์

3.1.4 ระดับการศึกษาของนิสิต ได้แก่ ระดับปริญญาตรี และระดับ
บัณฑิตศึกษา

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

การใช้วารสารสาขาการศึกษา ภาษาไทย และ ภาษาอังกฤษ

สมมุติฐานการวิจัย

1. การใช้วารสารสาขาการศึกษาของอาจารย์ที่มีคุณวุฒิ และ ประสบการณ์การทำงานต่างกัน จะแตกต่างกัน
2. การใช้วารสารสาขาการศึกษาของอาจารย์ และนิสิต มีความแตกต่างกัน
3. การใช้วารสารสาขาการศึกษาของนิสิตระดับปริญญาตรี และ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษามีความแตกต่างกัน

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

คอลเลคชั่น (collection) หมายถึง วัสดุจำนวนหนึ่งที่จัดหาไว้ในห้องสมุด เพื่อให้บริการแก่ผู้ใช้ และเป็นกลุ่มวัสดุที่ได้มีการจัดอย่างเป็นระเบียบแล้ว เช่น ถ้าวรรวหนังสือทั้งหมดไว้ด้วยกัน เรียกว่า book collection ถ้าประเภทวารสารเรียกว่า periodical collection

วารสาร หมายถึง วารสารสาขาการศึกษา ในสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ที่นำมาศึกษาในครั้งนี้ แยกเป็น

วารสารภาษาไทย 37 รายการ

วารสารภาษาอังกฤษ 55 รายการ

อาจารย์ หมายถึง อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิต หมายถึง นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
ปีการศึกษา 2527

คณาจารย์ หมายถึง คณาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร แบ่งเป็น 3 กลุ่มคือ

1. ปรินญาโทในประเทศ
2. ปรินญาโทต่างประเทศ
3. ปรินญาเอก

ประสบการณ์การทำงาน หมายถึง ระยะเวลาของประสบการณ์การทำงานของ
อาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ แบ่งเป็น 3 กลุ่มคือ

กลุ่มที่ 1	: 1-10 ปี
กลุ่มที่ 2	: 11-20 ปี
กลุ่มที่ 3	: 21 ปีขึ้นไป

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

ความสำคัญของวารสาร วารสารเป็นสิ่งพิมพ์ประเภทหนึ่งที่มีความสำคัญต่อห้องสมุดทุกประเภท โดยเฉพาะอย่างยิ่งห้องสมุดเฉพาะและห้องสมุดวิทยาลัย มหาวิทยาลัย เพราะเป็นสิ่งพิมพ์ที่เสนอความก้าวหน้า และพัฒนาการของวิทยาการสาขาต่าง ๆ ล่าสุดทันเหตุการณ์อยู่เสมอ และเป็นตัวเรียกความสนใจจากผู้ใช้ห้องสมุด ทำให้ผู้ใช้ห้องสมุดรู้สึกว่ามีอะไรใหม่อยู่เสมอ (วิสิทธิ์ จินตวงศ์ 2520 : 255)

ความหมายของวารสาร (periodical) วารสารเป็นสิ่งพิมพ์ประเภทหนึ่งที่มีกำหนดการพิมพ์ที่แน่นอน หรือค่อนข้างแน่นอน เช่น รายสัปดาห์ รายบimestrial รายเดือน รายสองเดือน รายสามเดือน รายครึ่งปี รายปี และอื่น ๆ เป็นสิ่งพิมพ์ที่ตีพิมพ์เรื่องต่าง ๆ รวมอยู่ในเล่มเดียวกัน เขียนโดยผู้เขียนหลายคน อาจเป็นเรื่องในแนววิชาเดียวกันหรือไม่ก็ได้ (วิสิทธิ์ จินตวงศ์ 2520 : 256) ถ้าเป็นวารสารทั่วไป หรือที่เรียกว่านิตยสาร ก็มีเรื่องในแขนงวิชาต่าง ๆ ทั่วไป เป็นลักษณะสารคดีกับนวนิยาย หรือเรื่องสั้นลงต่อกันเป็นตอน ๆ วารสารวิชาการมีบทความต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิชาการแขนงนั้น ๆ ผู้จัดทำเอกสารอาจเป็นเอกชน หน่วยงานราชการ สถาบัน องค์กร หรือสมาคม (จารุวรรณ สินธุโสภณ 2521 : 90)

คำศัพท์ที่ควรรู้เกี่ยวกับความหมายของวารสาร มีดังนี้

Abstract Journal, Abstract Periodical วารสารสาระสังเขป
หมายถึง วารสารรวมบทความย่อที่เป็นปัจจุบันจากหนังสือ จุลสาร และวารสาร

Annals, Annuals วารสารรายปี, วารสารสมพันธ์ หมายถึง วารสาร รายงานกิจการในรอบปีของหน่วยงานของรัฐบาล สมาคม องค์กร หรือสถาบัน หรือวารสาร รายงานพัฒนาการของวิทยาการสาขาใดสาขาหนึ่งของสมาคมทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับวิทยาการ สาขานั้น หรือบันทึกเหตุการณ์ทั่ว ๆ ไป ในรอบปี

Bulletin สารแจ้งข่าว หมายถึง วารสารที่กำหนดออกแน่นอน จัดทำโดย หน่วยงานของรัฐบาล สมาคม หรือสถาบัน มักมีเลขที่ประจำฉบับ

Gazette รัฐสาร, ราชกิจจานุเบกษา หมายถึง วารสารทางราชการ แจ้งข่าว การประชุมของรัฐสภา ศีรษะพระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา พระราชกำหนด กฎหมาย และเรื่องทั่ว ๆ ไป ที่จะแจ้งให้มหาชนทราบ

House organ วารสารประชาสัมพันธ์ หมายถึง วารสารที่จัดทำโดยองค์กร สมาคม หรือหน่วยงานธุรกิจ มีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งข่าวสารแก่บุคคลภายในหน่วยงาน (internal publics) หรือกลุ่มบุคคลภายนอกหน่วยงาน (External publics) หรือทั้ง 2 กลุ่ม เพื่อโน้มน้าวเจตคติ (Attitude) ของกลุ่มบุคคลให้เจตคติที่ดี และให้ การสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานนั้น

Journal วารสารวิชาการ หมายถึง

1. วารสารทั่วไปหรือหนังสือพิมพ์
2. ความหมายเฉพาะ หมายถึง วารสารที่จัดทำโดยสถาบัน บริษัท หรือสมาคม ทางวิชาการ (learned society) ศีรษะข่าวและรายงานกิจกรรมและงานในวิทยาการ สาขาใดสาขาหนึ่ง
3. บันทึกการประชุมทางวิชาการ หรือรายงานการประชุมทางวิชาการของสมาคม ทางวิชาการ หรือบันทึกประจำวันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับมหาชน เช่น นิติบัญญัติ

Magazine นิตยสาร หมายถึง

1. วารสารสำหรับผู้อ่านทั่วไป ศีรษะบทความหลายชนิดในหลายสาขาวิชาการ เขียนโดยผู้แต่งหลายคน ส่วนใหญ่ตีพิมพ์นวนิยายและบทกวี

2. ความหมายเดิม หมายถึง ดังเขปขาว และเรื่องเบ็ดเตล็ดต่าง ๆ ในรอบเดือน รวบรวมจากหนังสือพิมพ์รายวันและรายสัปดาห์

Periodical วารสาร หมายถึง สิ่งพิมพ์ที่มีชื่อเฉพาะเจาะจง (distinctive title) ออกต่อเนื่องกันเป็นฉบับ หรือตอนตามกำหนดเวลาพิมพ์ที่แจ่มแจ้งไว้ และตั้งใจจะพิมพ์ ตลอดไป แต่ละฉบับหรือตอน ประกอบด้วยบทความหลายบทความเขียนโดยผู้แต่งหลายคน

แม้ว่าคำ Journal, Magazine และ Periodical โดยทั่วไปแล้วจะใช้แทนกันได้ แต่ปัจจุบันมีการใช้คำทั้งสามแยกตามความหมายของแต่ละคำออกโดยแจ่มชัด เช่น แมรี คัมแคน คาร์เตอร์ ให้คำแนะนำว่า ห้องสมุดมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ อาจบอกรับวารสาร (Periodical) ไปด้วยจำนวนหนึ่งชื่อ ส่วนใหญ่ควรเป็น Journal มากกว่าที่จะเป็นเพียง Magazine

คำ Periodical ในปัจจุบันใช้ในความหมายรวมของคำที่หมายถึงวารสารทุกคำ เช่น Periodical Subscription Agents หมายถึง ตัวแทนบอกรับสิ่งพิมพ์ซึ่งเป็นวารสารตามความหมายของวารสารทุกคำทุกความหมาย ไม่ว่าจะเป็น Magazine, Journal, Proceedings หรือ Transactions ให้แก่ห้องสมุด โดยคิดค่าบริการ จำนวนหนึ่ง

Proceeding เอกสารการประชุมทางวิชาการ หมายถึง สิ่งพิมพ์บันทึกเรื่องราว และผลการศึกษาค้นคว้าที่สมาชิกของสมาคมทางวิชาการ หรือหน่วยงานเสนอในวาระการประชุมของสมาคมหรือหน่วยงานนั้น และมีการจัดพิมพ์บันทึกนี้โดยมีระยะเวลาที่กำหนดตีพิมพ์อย่างสม่ำเสมอ วารสารประเภทนี้ สมาคมทางวิชาการใหญ่ ๆ เท่านั้นที่จัดทำ เช่น

Proceedings of the Royal Society (เอกสารการประชุมทางวิชาการของราชสมาคมแห่งอังกฤษ) เป็นต้น

Review วารสารวิจารณ์, ปริทัศน์ หมายถึง วารสารตีพิมพ์บทความวิจารณ์ (Critical articles) และบทวิจารณ์หนังสือใหม่เป็นส่วนใหญ่ บทความวิจารณ์เน้นหนักไปทางด้านการเมืองและการปกครอง ภาษาศาสตร์ ศิลปะ คนตรี

Serial สิ่งพิมพ์เข้าชุด หมายถึง สิ่งพิมพ์ที่ออกเป็นตอน ๆ ต่อเนื่องกัน โดยปกติ มีระยะกำหนดเวลาพิมพ์แต่ละตอน และตั้งใจจะพิมพ์ตลอดไป สิ่งพิมพ์เข้าชุดรวมถึง วารสาร (periodical) หนังสือรายปี (annuals) เอกสารการประชุมทางวิชาการ (proceedings) และรายงานการประชุมทางวิชาการ (transactions)

Transaction รายงานการประชุมทางวิชาการ หมายถึง

1. สิ่งพิมพ์ที่พิมพ์บทความ สุนทรพจน์ และสาระสังเขปของบทความทางวิชาการ ของสมาคมทางวิชาการ

2. เอกสารการประชุมทางวิชาการ

ข้อแตกต่างระหว่าง เอกสารการประชุมทางวิชาการ กับ รายงานการประชุมทางวิชาการ คือ เอกสารการประชุมทางวิชาการ เป็นการบันทึกการประชุม แทรกรายงานการประชุมทางวิชาการ เป็นบทความและสุนทรพจน์ที่เสนอต่อที่ประชุม เอกสารการประชุมทางวิชาการจึงนับรวมเข้าเป็นรายงานการประชุมทางวิชาการด้วย

ประเภทของวารสาร (Types of periodicals)

ในการแบ่งประเภทของวารสาร หรือนิตยสาร อาจแบ่งได้หลายแบบสำหรับการแบ่งประเภทใหญ่ ๆ นั้น ชาคาศึกดิ์ วชิรปริชาตพงษ์ แบ่งเป็น 3 ประเภท คือ

1. ประเภททั่วไป หมายถึง นิตยสารที่มุ่งให้ความบันเทิงเป็นหลัก อาจมีเคล็ดความรู้เล็ก ๆ น้อย ๆ แทรกอยู่ด้วย เช่น สตรีสาร สกุลไทย พ้าเมืองไทย เป็นต้น

2. ประเภทข่าวเชิงวิจารณ์ ได้แก่ วารสารที่มีบทความเกี่ยวกับ ข่าววิเคราะห์ข่าว และบทความเชิงวิจารณ์ ซึ่งผู้เขียนมักจะแทรกความคิดเห็น หรือข้อวิจารณ์ลงไปด้วย เช่น สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ สยามใหม่ สุวนาคต เป็นต้น

3. ประเภทวิชาการ ได้แก่ วารสารที่ตีพิมพ์บทความทางวิชาการสาขาต่าง ๆ อาจรวมบทความสาขาวิชาใดวิชาหนึ่งโดยเฉพาะ เช่น วารสารคณิตศาสตร์ วารสารวิทยาศาสตร์ วารสารห้องสมุด เป็นต้น หรือรวบรวมบทความหลายสาขาวิชา เช่น

วารสารธรรมศาสตร์ พัฒนบริหารศาสตร์ เป็นต้น (ชานาคักดิ์ วชิรปริชาพงษ์ 2522 : 2)

วิสิทธิ์ จินตวงศ์ ได้แบ่งวารสารเป็น 8 ประเภท คือ

1. นิตยสารธุรกิจ (Business Magazine) ที่พิมพ์บทความธุรกิจเฉพาะเรื่อง และเรื่องทั่ว ๆ ไป เช่น นิตยสาร กทม. ของการทำเรือแห่งประเทศไทย

2. นิตยสารสำหรับเด็ก (Children Magazine) ได้แก่ ชัยพฤษก์ สวนสัตว์

3. วารสารปัญญาชน (Class Journal) เป็นวารสารวิชาการทั้งหมด และมีจำนวนมากพอสมควร วารสารประเภทนี้เสนอบทความทางวิชาการสาขาใดสาขาหนึ่ง เช่น รัฐธรรมนูญ เศรษฐศาสตร์การเมือง พัฒนบริหารศาสตร์ เป็นต้น

4. นิตยสารบริษัทการค้า (Company Magazine) หรือนิตยสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ของบริษัทอุตสาหกรรม เช่น ความรู้คือประทีป ของบริษัทน้ำมันเอสโซ่ เป็นต้น

5. นิตยสารสำหรับผู้ชาย (Men's Magazine) เสนอบทความเรื่องการเมือง เทียว ล่าสัตว์ สารคดี นวนิยาย ตามความต้องการและความสนใจของผู้ชาย เช่น สपोर्टสเปคเวิลด์ ฟ้าเมืองไทย เป็นต้น

6. นิตยสารภาพข่าว (News and Picture Magazine) คือ นิตยสาร และบทความ มีภาพประกอบมาก เช่น อนุสาร อ.ส.ท.

7. วารสารศาสนา (Religious Journal) เสนอบทความ และกิจกรรมทางศาสนา เช่น พุทธภิรมย์ พุทธธรรม

8. นิตยสารสำหรับผู้หญิง (Woman's Service Magazine) ที่พิมพ์บทความที่ตรงกับความต้องการของผู้หญิง เช่น เสื้อผ้า การแต่งกาย อาหาร นวนิยาย เช่น สตรีสาร ลลนา คิรินทร์ สกุลไทย (วิสิทธิ์ จินตวงศ์ 2520 : 262)

กำหนดออกของวารสาร วารสารมีกำหนดออกตามช่วงเวลา ซึ่งมีหลายประเภทด้วยกันคือ

1. รายวัน ได้แก่ ประเภทหนังสือพิมพ์รายวัน

2. ราย 3-4 วัน หรือ 2 ครั้งต่อสัปดาห์ ส่วนใหญ่มักจะเป็นพวกสารแจ้งข่าว

ความเคลื่อนไหวในวงการต่าง ๆ

3. รายสัปดาห์ โดยส่วนใหญ่มักจะเป็นนิตยสารบันเทิง และประเภทข่าวเชิงวิจารณ์
4. รายกึ่ง หรือรายครึ่งเดือนมีกำหนดออกทุก ๆ 2 สัปดาห์ หรือทุก ๆ วันที่ 1 และ 15 ของเดือน มีทั้งวารสารวิชาการ วารสารทั่ว ๆ ไป และนิตยสารบันเทิง
5. รายเดือน มีกำหนดออกเดือนละฉบับ ปีหนึ่ง ๆ ออก 12 ฉบับ อาจมีบางฉบับที่ออกบางเดือน ส่วนใหญ่จะเป็นพวกวารสารกึ่งวิชาการ วารสารวิชาการ และวารสารเพื่อการประชาสัมพันธ์
6. ราย 2-4 เดือน มีกำหนดออกทุก ๆ 2-3 หรือ 4 เดือน
7. รายครึ่งปี ออกทุก ๆ 6 เดือน หรือปีละ 2 ฉบับ
8. รายปี ออกทุก ๆ ปี เช่น พวกรายงานประจำปี หรือการสรุปผลงานที่ผ่านมาในรอบปี
9. ราย 2-3 ปี เช่น พวกรายงานการสำรวจ การสรุปผลงานโครงการต่าง ๆ หรืองานศึกษาวิจัย
10. ไม่มีกำหนดออกแน่นอน แล้วแต่ภาวะ และโอกาสที่หน่วยผลิตวารสารแห่งนั้น ๆ จัดทำขึ้น

การเลือกวารสารและนิตยสาร หลักทั่วไปในการเลือกวารสารหรือนิตยสาร ควรพิจารณา ดังนี้

1. ผู้จัดทำ มีอคติ หรือวัตถุประสงค์อย่างไรในการดำเนินงาน เช่น เพื่อความรู้เฉพาะวิชา ความรู้หรือความบันเทิงทั่วไป หรือเพื่อการศึกษา ผู้เลือกมีจุดมุ่งหมายเช่นไรต่อการเลือกวารสารชนิดนั้น
2. บรรณาธิการ หรือผู้ดำเนินงานวารสารนั้น ๆ มีความรู้และประสบการณ์เหมาะสมกับงานหรือไม่ โดยเฉพาะวารสารวิชาการต้องพิจารณาเป็นข้อสำคัญที่สุด บรรณาธิการจะต้องเป็นผู้มีความรู้เฉพาะในวิชานั้น ๆ
3. นักเขียนประจำคอลัมน์ พิจารณาจากประสบการณ์ และวุฒิ ตลอดจนผลงานที่ผ่านมาว่าเหมาะสมกับคอลัมน์ที่เขียนหรือไม่

4. การจัดรูปเล่ม การวางเนื้อหาต่าง ๆ ใดสักส่วนหรือไม่ การเรียงลำดับหน้า
ไม่สับสน ภาพประกอบชัดเจนดีกับเนื้อหา (วาณี ฐานวงศ์ศานติ 2520 : 11)

หลักการพิจารณาวารสารวิชาการ วารสารวิชาการเป็นสิ่งพิมพ์ที่ให้ความรู้เฉพาะด้าน
แก่ผู้อ่าน ฉะนั้นการบอกรับจึงควรไต่ถามเต็มที่ หลักในการพิจารณาดังนี้ คือ

1. ข้อเท็จจริง เช่น สถิติ หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ต้องถูกต้องเชื่อถือได้
2. บรรณาธิการและผู้เขียนบทความ ต้องเป็นผู้มีความรู้เชื่อถือได้ ส่วนผู้จัดพิมพ์
ควรเป็น หน่วยงานราชการ สมาคม หรือสถาบันที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชานั้น ๆ โดยเฉพาะ
3. วิธีเขียน ส่วนภาษาไทยที่ใช้ชัดเจน เข้าใจง่าย ถูกต้อง ไม่วกวน
มีตัวอย่างประกอบเพื่อความเข้าใจดีขึ้น
4. เนื้อหา เหมาะกับผู้อ่านระดับใด ให้รายละเอียดมากน้อยเพียงไร บทความ
ต่าง ๆ เขียนจากประสบการณ์หรือคัดลอกมา จำนวนบทความเหมาะสมกับขนาดหรือไม่
เนื้อความไม่ซ้ำกันในแต่ละบทความ

5. รูปเล่ม การเข้าเล่มเรียบร้อยขนาดกระทัดรัด พอเหมาะมือ ภาพประกอบ
ตรงกับเนื้อหา (วาณี ฐานวงศ์ศานติ 2520 : 13)

ในการพิจารณาเลือกบรรณาธิการพิจารณาข้อมูลต่าง ๆ ดังนี้

1. ความต้องการของผู้อ่าน วารสารที่จะเลือกซื้อเข้าห้องสมุดต้องมีผู้อ่าน
มาก ถ้ารับวารสารฉบับใดแล้วไม่มีผู้อ่าน แม้จะมีคุณภาพดีก็ไม่คุ้มคุณค่า
2. งบประมาณ การบอกรับวารสารต้องคำนึงถึงงบประมาณมากที่สุด
ต้องบอกรับให้ได้สัดส่วนกัน ระหว่างวารสารทั่วไปกับวารสารวิชาการ
3. วัตถุประสงค์ของห้องสมุด การจะบอกรับวารสารฉบับใด หรือจำนวนมาก
เท่าไร ก็ขึ้นอยู่กับสถาบันที่ห้องสมุดตั้งอยู่ มีวัตถุประสงค์อย่างไร จุดมุ่งหมายเพื่ออะไร
การรับวารสารต้องสอดคล้องกับหลักการนั้น
4. วารสารนั้นให้ประโยชน์อะไรบ้าง เช่น ให้ความรู้ทั่วไป ส่งเสริมสติปัญญา
ให้แง่คิดใหม่ ๆ ประกอบไปด้วยเหตุผลหรือไม่ หรือให้ความจรรโลงใจ ให้ความ
เพลิดเพลิน

5. การบอกรับ ควรพิจารณาบอกรับให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ และถ้าฉบับใดผู้ใช้ต้องการจำนวนมาก ก็ควรพิจารณารับมากกว่า 1 ฉบับด้วย

6. เวลาการเป็นสมาชิก การบอกรับไม่ควรเกินคราวละ 2 ปี หรือบอกรับเป็นรายปีไปแต่ละรายชื่อ ทั้งนี้เพราะถ้าวารสารนั้นเกิดการเปลี่ยนแปลงจะได้ไม่สูญเงินโดยเปล่าประโยชน์ (วาทินี ฐานวงศ์ศานติ 2520 : 12)

การประเมินคอลเลกชันวารสาร (periodical evaluation .) การประเมินหรือวิเคราะห์คอลเลกชัน เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการพัฒนาคอลเลกชัน เพราะทำให้ทราบถึงประโยชน์ และคุณค่าของคอลเลกชันที่มีต่อผู้ใช้ (Mosher . 1980 : 527)

ในการประเมินวารสารมีเทคนิคต่าง ๆ ซึ่งอาจนำมาใช้ได้หลายวิธี เวินเจอร์ (Wenger . 1977 : 293) ได้เสนอวิธีการต่าง ๆ ดังนี้

1. การวิเคราะห์การอ้างอิง (Citation Analysis)
2. ศึกษาการใช้วารสาร (Use Studies)
3. ศึกษาสถิติการใช้วารสาร (Circulation Record)
4. การสัมภาษณ์ (Interview)

ส่วน ซิกฟรีด เฟลเลอร์ (Feller . 1980 : 512) ได้เสนอวิธีการต่าง ๆ ในการประเมินวารสารไว้ดังนี้

1. ศึกษาความพอใจของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชานั้น ๆ
2. ศึกษาผลการวิเคราะห์โดยหน่วยงาน หรือสมาคมวิชาชีพ
3. การวิเคราะห์การอ้างอิง (Citation Analysis)
4. การศึกษาการใช้ (Use Studies)

โบลเกียโน และ คิง (Bolgiano and King . 1978 : 99) มีความเห็นว่า การจะทราบถึงโครงร่าง (profile) ของคอลเลกชันวารสาร (periodical collection) นั้นมีส่วนประกอบได้ 4 ส่วนคือ

1. ข้อมูลเกี่ยวกับวารสารที่บอกรับในปัจจุบันว่ามีในหตุคัยย่อ หรือครรชนี (abstract or index) ที่ห้องสมุดมีหรือไม่

2. ข้อมูลเกี่ยวกับวารสารที่มีวารสารครอบคลุมสาขาวิชาทั้งหมดที่มีหรือไม่
3. การวิเคราะห์การยืมระหว่างห้องสมุด (Interlibrary Loan)
4. การวิเคราะห์การอ้างถึงวารสาร (Citation Analysis)

ในการสำรวจและวิเคราะห์ความต้องการของผู้ใช้นั้น อาจทำได้หลายวิธีด้วยกันคือ

1. การสำรวจจากตัวผู้ใช้ วิธีนี้จะมีโอกาสได้ข้อมูลที่มีประโยชน์มากที่สุด

แบ่งได้ 2 แบบ คือ

- 1.1 การสำรวจแบบเป็นทางการ เช่น การสัมภาษณ์ การใช้แบบสอบถาม
- 1.2 การสำรวจแบบไม่เป็นทางการ เช่น การสังเกต หรือสนทนา

แลกเปลี่ยนความคิดเห็น

2. การสำรวจสถิติการใช้บริการที่มีอยู่แล้ว เช่น สถิติการยืมหนังสือ วารสาร สถิติการใช้บริการช่วยค้นคว้า และสถิติการยืมระหว่างห้องสมุด หรือศูนย์สนเทศ (สมพิศ คุศรีพิทักษ์ 2520 : 1-12)

แจ็กเกอลีน เอ. แมกซัน (Jacqueline A. Maxin) มีความเห็นว่าการเอาสถิติการใช้วารสารมาช่วยตัดสินใจในงานนั้นเป็นสิ่งสำคัญ โดยเฉพาะวารสารทางด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ซึ่งมีอัตราค่าบอกรับสูง และเพื่อให้ได้วารสารที่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ทั้งในด้านการเรียนการสอน และการวิจัย ทั้งนี้จะต้องมีการพัฒนาระบบการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการยืม การคืน (circulation) และการใช้ภายในห้องสมุด (in-house-use) (Maxin . 1979 : 248)

ในกรณีที่มีวารสารใหม่ ๆ ผลิตออกมามากในขณะที่งบประมาณมีจำกัด ห้องสมุดอาจมีความจำเป็นต้องตัดบางรายการออกเพื่อจะสามารถบอกรับเพิ่มใหม่ได้ เฟลเลอร์ (Feller . 1980 : 512-513) เสนอว่าควรพิจารณาตัดประเภทต่อไปนี้ก่อนประเภทอื่น

1. ประเภทจดหมายแจ้งข่าว (newsletter) หรือสิ่งพิมพ์ที่มีขนาดเล็กมาก
2. ชื่อที่ไม่ปรากฏในหนังสือครุขันธ์ (index) หรือบทคัดย่อ (abstract)
3. ชื่อที่ใช้เฉพาะภาษาต่างประเทศ
4. สิ่งพิมพ์ที่บทความไม่มีการอ้างอิง

5. สิ่งพิมพ์เพื่อการค้าที่ผู้เขียนต้องจ่ายเงินค่าตีพิมพ์ให้กับสำนักพิมพ์
6. ชื่อที่มีการใช้น้อยกว่า 1000 ครั้ง

โบรดัส (Brodus) ได้วิจัยพบว่าวารสารมีความสำคัญในสาขาวิชาการศึกษา คือมีจำนวนร้อยละ 57 ของการอ้างถึงทั้งหมด เมื่อเปรียบเทียบกับทรัพยากรประเภทอื่น ๆ ซึ่งมีจำนวนร้อยละ 43 ในขณะที่ ชนบเบอร์ และ ฮิลีย์ (Chamber and Healey 1973 : 400) พบว่าหนึ่งในสามของการอ้างถึงทั้งหมดเป็นวารสาร

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศไทย

1. การประเมินค่าวารสาร

มารศรี ศิวรักษ์ ได้ประเมินค่าวารสารภาษาไทยที่ใช้ในการวิจัยด้านสังคมศาสตร์ ในปี พ.ศ.2518 เพื่อสำรวจการใช้วารสารภาษาไทยของนักวิจัยสาขาสังคมศาสตร์ การให้บริการด้านวารสารภาษาไทยของห้องสมุดทางสังคมศาสตร์ และการผลิตวารสารภาษาไทยทางด้านสังคมศาสตร์ของบรรณานุกรมต่าง ๆ ผลการวิจัยพบว่า นักวิจัยทางสังคมศาสตร์ทั้ง 5 สาขาวิชา ได้แก่ รัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ พัฒนาการเศรษฐกิจ และบริหารธุรกิจ สังคมวิทยา จิตวิทยาสังคม และมานุษยวิทยาภาควัฒนธรรม ประสบปัญหาต่าง ๆ ในการใช้วารสารเพื่อการค้นคว้าวิจัย วารสารส่วนใหญ่ยังขาดข้อมูลที่ทันสมัย และตีพิมพ์บทความหลาย ๆ แขนงไว้ในเล่มเดียวกัน ทำให้นักวิจัยต้องเสียเวลาในการค้นหาบทความ ทั้งนี้เพราะวารสารส่วนใหญ่ยังไม่ได้จัดทำบรรณานุกรม (มารศรี ศิวรักษ์ 2518 : ง-จ)

ในปีถัดมา จำรัส นวลนิม ได้ศึกษาเรื่อง "การสำรวจบทความทางการศึกษา ในวารสารภาษาไทย ระหว่างปี พ.ศ.2513-2517" เพื่อศึกษาปริมาณของบทความทางการศึกษาในวารสารภาษาไทย ผลการศึกษาพบว่า ในระหว่างปีการศึกษา 2513-2517 มีบทความทางการศึกษาตีพิมพ์อยู่ในวารสารภาษาไทย 84 ชื่อ

จำนวน 3008 บทความ และมีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ วารสารที่ตีพิมพ์บทความมากที่สุด คือ วิทยาสาร จำนวน 667 บทความ รองลงมา คือ วารสารคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ จำนวน 236 บทความ และประชาศึกษา จำนวน 174 บทความ (จำรัส นวลนิม 2519 : บทความย่อ)

งานวิจัยอีกชิ้นหนึ่งที่เกี่ยวกับวารสารทางการศึกษา คือ งานวิจัยของ อุทุมพร ทองอุไทย เรื่อง "การจัดลำดับคุณภาพของวารสารทางการศึกษา" ซึ่งได้จัดทำ ในปี พ.ศ.2523 โดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อจัดลำดับวารสารทางการศึกษาของไทย 5 ลำดับแรก ของจำนวนวารสารภาษาไทย 19 ฉบับ และของภาษาต่างประเทศจำนวน 24 ฉบับ โดยเน้นในแง่ของวารสารที่มีบทความผลงานวิจัยมากที่สุด ท้องการให้ผลงานวิจัยของท่านตีพิมพ์มากที่สุด , ใค้ยื่นชื่อบ่อยที่สุด , และคิดว่าเป็นวารสารที่ดีที่สุด ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ส่งไปยังนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ และครุศาสตร์ ในมหาวิทยาลัย และวิทยาลัยครูทั่วประเทศ ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า วารสารภาษาไทยที่ได้รับการจัดลำดับบ่อยครั้งที่สุด คือ วารสารการวิจัยทางการศึกษา วารสารคุรุปริทัศน์ วารสารครุศาสตร์ วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ วารสารคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ วารสารสภาการศึกษา วารสารวิทยาจารย์ วารสารจันทร์เกษม ส่วนวารสารภาษาอังกฤษ ได้แก่ Journal of Educational Research, Journal of Research and Development in Education, และ Journal of Teacher Education (อุทุมพร ทองอุไทย 2523 : 6-15)

งานวิจัยอีกเรื่องหนึ่งที่มีลักษณะกว้าง คือ งานวิจัยของอุมาพร กุหลาบ ซึ่งวิเคราะห์วารสารภาษาไทยที่ตีพิมพ์ในปี พ.ศ.2522 จำนวน 262 รายชื่อ โดยวิเคราะห์ 5 ด้านของวารสารวิชาการ คือ ลักษณะภายนอกโดยทั่วไป รายการสารบัญ การเสนอบทความและสารคดี การอ้างอิงทางบรรณานุกรม และส่วนประกอบอื่น ๆ ของวารสาร โดยผู้วิจัยตั้งเกณฑ์การวิเคราะห์ขึ้นเอง ผลปรากฏว่ามีวารสารทั้งหมด 15 ประเภท วารสารวิชาการมีมากเป็นอันดับหนึ่ง คือ 220 ชื่อ และเป็นวารสารสาขาสังคมศาสตร์มากที่สุด (อุมาพร กุหลาบ 2525 : บทความย่อ)

2. การใช้วารสาร

อารีย์ รั้งลิโยภาส ได้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้วารสารประกอบการเรียนการสอน ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน ในปี พ.ศ.2518 โดยใช้แบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง คือ อาจารย์และนิสิต 1,200 คน พบว่าไม่มีวารสารรายการใดเลยที่อาจารย์และนิสิตใช้ประกอบการเรียนการสอนเป็นจำนวนมากถึงร้อยละ 90.01-100.00 และมีวารสารเพียง 8 รายการเท่านั้นที่มีผู้เคยใช้ประกอบการเรียนการสอนเป็นจำนวนร้อยละ 80.01-90.00 ได้แก่ วารสารก้าวหน้า ชัยพฤกษ์ ชัยพฤกษ์วิทยาศาสตร์ พัชราเมืองไทย นิตกร วุฒยาสาร สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ และอนุสาร อ.ศ.พ. อาจารย์และนิสิตใช้วารสารประกอบการเรียนการสอนในหมวดวิชาการศึกษาเป็นอันดับแรก ส่วนการสำรวจเกี่ยวกับปัญหาการให้บริการทางค่านวารสาร ปรากฏว่าโดยทั่วไปอยู่ในระดับปานกลาง และถ้ามีโอกาสปรับปรุงให้ดีขึ้น ก็จะทำให้วารสารในหอสมุดมีคุณค่า และได้รับการใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ (อารีย์ รั้งลิโยภาส 2518 : 53-59)

ในปี 2524 เตือนใจ เกียวชี่ ได้ทำการศึกษาเรื่อง "การใช้วารสารวิชาการของนักศึกษาวิทยาลัยครูกำแพงเพชร" โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาความสนใจและความแตกต่างในการเลือกอ่าน และใช้วารสารวิชาการประกอบการศึกษาของนักศึกษา ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามให้กับนักศึกษา จำนวน 500 คน ผลการวิจัยพบว่านักศึกษาส่วนใหญ่ใช้ห้องสมุดเพียงบางวัน และมีร้อยละ 19.35 ที่สนใจอ่านสิ่งพิมพ์ประเภทวิทยสาร และวารสาร และสาเหตุที่ใช้วารสารวิชาการมากที่สุด คือ เพื่ออ้างอิงในการทำรายงาน ส่วนการใช้วารสารประกอบการศึกษานั้นอยู่ในระดับน้อย วารสารที่นักศึกษาสนใจอ่าน และใช้ประกอบการศึกษามากกว่าวารสารอื่น ๆ คือวารสารประวัติศาสตร์ วารสารภูมิศาสตร์ และวารสารวิทยาศาสตร์ (เตือนใจ เกียวชี่ 2525 : ง-จ)

ในส่วนที่เกี่ยวกับการใช้วารสารภาษาต่างประเทศนั้น รุ่งทิพย์ ห่อโนทยาน ได้ทำการศึกษาเรื่อง "การใช้วารสารภาษาต่างประเทศในห้องสมุดกลางสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์" ในปี พ.ศ.2525 โดยศึกษากับวารสาร 747 ชื่อ ครอบคลุมถึงประเภทวิชา ปริมาณการใช้ อายุของวารสารที่มีการใช้ เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการจัดหา การจัดบริการ และการจัดเก็บ วารสารภาษาต่างประเทศ ผู้วิจัยได้รวบรวม

ข้อมูลจากการใช้ภายใน การยืมออก และการยืมระหว่างห้องสมุด โดยแบ่งช่วงระยะเวลาวิจัย เป็น 2 ช่วง ช่วงละ 14 วัน รวมทั้งหมดมีการใช้วารสาร 206 ชื่อ และพบว่า วารสารที่มีอายุ 0-5 ปี เป็นวารสารที่มีการใช้มากที่สุด ประเภทวิชาที่มีการใช้มากที่สุดคือ เศรษฐศาสตร์ และ พานิชยศาสตร์ รัฐศาสตร์ ปรัชญา-ศาสนา บรรณานุกรม และ บรรณารักษศาสตร์ และ สังคมวิทยา (รุ่งทิพย์ ทอโนทยาน 2525 : ก-ญ)

งานวิจัยในต่างประเทศ

เบาน์แมน (Baughman. 1974 : 304-306) ได้วิเคราะห์วรรณกรรมทางสาขาสังคมวิทยา พบว่ารายชื่อวารสารที่ได้รับการอ้างอิงมากที่สุด และรายชื่อวารสารที่มีผู้ใช้มากที่สุดภายในห้องสมุดมีค่าสหสัมพันธ์กันสูง ฉะนั้นจึงสรุปได้ว่าการวิเคราะห์การอ้างอิงสามารถนำไปเป็นกรณีบ่งบอกถึงการใช้ทรัพยากรและห้องสมุดได้

สเคลส์ (Scales. 1976 : 17) ได้นำรายการวารสารที่ได้จากการวิเคราะห์การอ้างอิง โดยเรียงลำดับตามจำนวนความถี่ของการอ้างอิงมาเปรียบเทียบกับรายการวารสารที่ได้จากการใช้วารสารที่ห้องสมุด National Lending Library ปรากฏว่ารายการทั้ง 2 มีค่าสหสัมพันธ์กันต่ำ งานวิจัยชิ้นนี้จึงเป็นผลการวิจัยที่แตกต่างไปจากของผู้อื่น ๆ ซึ่ง ฟิทซ์กิบบอนส์ มีความเห็นว่าการที่ผลการวิจัยของ สเคลส์ ออกไปในด้านลบนั้น อาจเป็นเพราะประเภทห้องสมุด โดยเฉพาะกลุ่มผู้ใช้ใน National Lending Library ไม่ใช่กลุ่มผู้ใช้ในห้องสมุดเพื่อการค้นคว้าวิจัยขนาดใหญ่ (Fitzgibbons. 1980 : 320)

เกอเลอท์ (Goehliert. 1978 : 51-58) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้วารสารในห้องสมุดสถาบันการศึกษา (academic library) โดยศึกษากับอาจารย์ในสาขาเศรษฐศาสตร์ และ รัฐศาสตร์ จุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาเกี่ยวกับครึ่งอายุของวารสาร (half-life of journals) และหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างวารสารที่ได้รับการอ้างอิงมากที่สุด และที่มีผู้ใช้มากที่สุด ผลการศึกษาพบว่า ครึ่งอายุของวารสารคือ 3.5 ปี ส่วนค่าสหสัมพันธ์ ระหว่างวารสารที่ได้รับการอ้างอิงมากที่สุด และที่มีผู้ใช้มากที่สุด ซึ่ง

ปรากฏว่าสำหรับสาขาเศรษฐศาสตร์มีค่าสหสัมพันธ์กันสูง แต่ในสาขารัฐศาสตร์
ค่าสหสัมพันธ์จะต่ำกว่า สิ่งที่มีอิทธิพลต่อการใช้วารสารของอาจารย์ก็คือ การบอก
วารสารเป็นส่วนตัว และบริการข่าวสารทันสมัย (Current Awareness Service)
พบว่าโดยเฉลี่ยอาจารย์แต่ละคนจะบอกวารสารส่วนตัว 4.5 ชื่อ จำนวนสูงสุด
ในการศึกษาครั้งนี้ คือ 12 ชื่อ

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ อาจารย์ และนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ได้นั้นได้จาก ตาราง Selection of Sample Size (สมบุญ ชาติพงศ์ 2520 : ภาคผนวก) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 532 คน ดังปรากฏรายละเอียดในตารางต่อไปนี้

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประเภท

ประเภท	ประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่างตาม ตารางสุ่ม
อาจารย์	92	73
นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา	310	168
นิสิตระดับปริญญาตรี	1215	291
รวม	1617	532

ในการสุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) (อนันต์ ศรีโสภณ 2521 : 186) เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างเป็นตัวแทนที่ดีของประชากร ดังมีรายละเอียดดังนี้

1. อาจารย์ ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 73 คน และเมื่อส่งแบบสอบถามไปแล้ว ได้รับกลับคืนมา จำนวน 50 ชุด แยกรายละเอียดได้ตาม ตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอาจารย์ และแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาจำแนกตามภาควิชา

ภาควิชา	จำนวน แบบสอบถาม ที่ส่งไป	จำนวน แบบสอบถาม ที่ได้รับคืน	ร้อยละ ของแบบสอบถาม ที่ได้รับคืน
1. ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่และ การศึกษาพิเศษ	8	4	8.00
2. ภาควิชาการบริหารการศึกษา	9	6	12.00
3. ภาควิชาหลักสูตรและการสอน	24	15	30.00
4. ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา	11	8	16.00
5. ภาควิชาแนะแนวและจิตวิทยา การศึกษา	10	7	14.00
6. ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา	11	10	20.00
รวม	73	50	100.00

ตาราง 3 จำนวนอาจารย์ที่ตอบแบบสอบถามกลับคืนมาจำแนกตามคุณวุฒิ

คุณวุฒิ	จำนวน	ร้อยละ
ปริญญาโทในประเทศ	21	42.00
ปริญญาโทต่างประเทศ	18	36.00
ปริญญาเอก	11	22.00
รวม	50	100.00

ตาราง 4 จำนวนอาจารย์ที่ตอบแบบสอบถามกลับคืนมา จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ประสบการณ์ในการทำงาน	จำนวน	ร้อยละ
1 - 10 ปี	9	18.00
11 - 20 ปี	19	38.00
21 ปีขึ้นไป	22	44.00
รวม	50	100.00

2. นิสิต แบ่งเป็นนิสิตระดับปริญญาตรี และนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ในการสุ่มครั้งนี้ จะจงสุมนิสิตระดับปริญญาตรี เฉพาะชั้นปีที่ 3 และปีที่ 4 นิสิตระดับบัณฑิตศึกษาเฉพาะชั้นปีที่ 2 และปีที่ 3 ทั้งนี้เพื่อให้มีประสบการณ์ในการใช้วารสารมาแล้วอย่างน้อยหนึ่งปี ดังมีรายละเอียด ดังนี้

ตาราง 5. จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตระดับปริญญาตรี และแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา
จำแนกตามวิชาเอก

วิชาเอก	จำนวนแบบสอบถาม ที่ส่งไป	จำนวนแบบสอบถาม ที่ได้รับคืน	ร้อยละของ แบบสอบถาม ที่ได้รับคืน
1. การประถมศึกษา	35	25	10.04
2. การแนะแนวการศึกษา	16	12	4.82
3. การวัดผลการศึกษา	19	19	7.63
4. การศึกษาระดับสูง	11	7	2.81
5. คณิตศาสตร์	17	17	6.83
6. คหกรรมศาสตร์	14	14	5.62
7. ศึกษาศาสตร์	11	6	2.41
8. เทคโนโลยีทางการศึกษา	15	12	4.82
9. ชุรกิจศึกษา	23	18	7.23
10. บรรณารักษศาสตร์	10	10	4.02
11. ประวัติศาสตร์	2	2	0.80
12. พลศึกษา	19	14	5.62
13. ภาษาไทย	17	15	6.02
14. ภาษาอังกฤษ	18	18	7.23
15. วิทยาศาสตร์	16	16	6.43
16. ศิลปศึกษา	11	7	2.81
17. สังคมศาสตร์	21	21	8.43
18. สุขศึกษา	16	16	6.43
รวม	291	249	100.00

ตาราง 6 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา และ แบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา
จำแนกตามวิชาเอก

วิชาเอก	จำนวนแบบสอบถาม ที่ส่งไป	จำนวนแบบสอบถาม ที่ได้รับคืน	ร้อยละของแบบ สอบถามที่ได้รับคืน
1. ปริญญาโท			
1.1 การประถมศึกษา	15	10	7.52
1.2 การมัธยมศึกษา	33	22	16.54
1.3 การอุดมศึกษา	16	12	9.02
1.4 การบริหารการศึกษา	22	15	11.28
1.5 การแนะแนวการศึกษา	19	18	13.53
1.6 การวัดผลการศึกษา	9	8	6.02
1.7 การศึกษานานาชาติ	16	14	10.53
1.8 การศึกษาพิเศษ	4	3	2.26
1.9 เทคโนโลยีทางการศึกษา	23	21	15.79
2. ปริญญาเอก	11	10	7.52
รวม	168	133	100.00

ตาราง 7 จำนวนกลุ่มตัวอย่างตามตารางสุ่ม และจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาทั้งหมด

ประเภท	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ตามตารางสุ่ม	จำนวนแบบ สอบถามที่ได้รับคืน	ร้อยละ
อาจารย์	73	50	68.49
นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา	168	133	79.17
นิสิตระดับปริญญาตรี	291	249	85.57
รวม	532	432	81.20

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง มีรายละเอียดดังนี้

1. การสร้างแบบสอบถาม มีขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถามดังนี้
 - 1.1 ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับวิธีสร้างแบบสอบถาม เพื่อจะเข้าใจหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง
 - 1.2 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้วารสาร และปัญหาในการใช้วารสาร เพื่อกำหนดขอบเขตปัญหา
 - 1.3 รวบรวมรายชื่อวารสารสาขาการศึกษาที่มีอยู่ในสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อนำข้อมูลมาสร้างแบบสอบถาม โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกดังนี้
 - 1.3.1 เป็นวารสารสาขาการศึกษาที่มีบทความทางวิชาการทั้ง ภาษาไทย และ ภาษาอังกฤษ
 - 1.3.2 มีอายุการบอกรับเป็นสมาชิกตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป
 - 1.3.3 เป็นวารสารที่ทางหอสมุดกลางได้รับอย่างสม่ำเสมอ

1.4 นำข้อมูลที่ได้นำมาสร้างแบบสอบถาม แล้วนำเสนอ ประธาน และกรรมการที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาตรวจแก้ไข

1.5 นำแบบสอบถามที่แก้ไขเรียบร้อยแล้วเสนอต่อประธาน และ กรรมการที่ปรึกษาอีกครั้งหนึ่งก่อนนำไปใช้

2. รายละเอียดของแบบสอบถาม แบ่งเป็น 4 ตอนคือ

2.1 รายละเอียดเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม - ได้แก่ ประเภทผู้ตอบแบบสอบถาม สาขาวิชา คุณวุฒิ ประสบการณ์การทำงาน ระดับการศึกษา และการใช้วารสารที่ทั่ว ๆ ไป

2.2 คำถามเกี่ยวกับการใช้วารสารสาขาการศึกษา แต่ละรายการทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

2.3 คำถามเกี่ยวกับปัญหาการใช้วารสารสาขาการศึกษา ในสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า

2.4 ความคิดเห็นของผู้ใช้วารสาร เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า และแบบปลายเปิด

การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเป็นผู้แจกแบบสอบถามด้วยตนเอง และติดตามรับคืนด้วยตนเอง

การจัดกระทำข้อมูล

1. ตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามแต่ละฉบับ คัดฉบับที่ไม่สมบูรณ์ออก
2. นำแบบสอบถามที่คัดเลือกแล้ว จำนวน 432 ฉบับ มาบันทึกคะแนน และแจกแจงความถี่ โดยจำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
3. คุมความถี่ในแต่ละช่องของปัญหาแต่ละข้อด้วยคะแนนประจำข้อ
4. สำหรับข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 คุมความถี่ในแต่ละข้อด้วยคะแนนประจำข้อ โดยกำหนดค่านำหนักของการให้คะแนนดังนี้

ใช้มากที่สุด	ให้	4	คะแนน
ใช้มาก	ให้	3	คะแนน
ใช้ปานกลาง	ให้	2	คะแนน
ใช้น้อย	ให้	1	คะแนน
ไม่ใช้เคยใช้เลย	ให้	0	คะแนน

5. สำหรับข้อมูลแบบสอบถามตอนที่ 3 และตอนที่ 4 นั้นคุณความถี่ในแต่ละช่องควยคะแนนประจำช่อง โดยกำหนดค่าน้ำหนักของการให้คะแนนดังนี้

มากที่สุด	ให้	5	คะแนน
มาก	ให้	4	คะแนน
ปานกลาง	ให้	3	คะแนน
น้อย	ให้	2	คะแนน
น้อยมาก	ให้	1	คะแนน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. หาอัตราเฉลี่ยร้อยละ (Percentage) ของข้อมูลใน ตอนที่ 1 ซึ่งเป็นคำถามแบบเลือกตอบ

2. หาค่าเฉลี่ย (Mean) ของข้อมูลแต่ละข้อที่เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ในแบบสอบถาม ตอนที่ 2, ตอนที่ 3 และตอนที่ 4 ในการพิจารณาค่าความสำคัญของปัญหาแต่ละข้อว่าอยู่ในระดับใด ถึงเกณฑ์ดังนี้คือ

ตอนที่ 2 กำหนดค่าน้ำหนักของการให้คะแนนดังนี้

ใช้มากที่สุด	คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	3.01-4.00
ใช้มาก	คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	2.01-3.00
ใช้ปานกลาง	คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	1.01-2.00
ใช้น้อย	คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	0.01-1.00
ไม่เคยใช้เลย	คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	0.00

มากที่สุด	คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	4.50-5.00
มาก	คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	3.50-4.49
ปานกลาง	คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	2.50-3.49
น้อย	คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	1.50-2.49
น้อยมาก	คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	1.00-1.49

3. การทดสอบแบบ t-test ในกรณีเปรียบเทียบความแตกต่างในการใช้วารสารระหว่างตัวแปร 2 กลุ่ม ในแบบสอบถาม ตอนที่ 2

4. การทดสอบแบบ F-test ในกรณีเปรียบเทียบความแตกต่างในการใช้วารสารระหว่างตัวแปร 3 กลุ่ม ในแบบทดสอบตอนที่ 2

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าอัตราส่วนร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตร

$$P = \frac{X}{N} \times 100$$

เมื่อ P แทนร้อยละ

X แทนจำนวนความถี่ของแต่ละรายการ

N แทนจำนวนความถี่ทั้งหมด

2. หาค่าเฉลี่ย \bar{X} โดยใช้สูตร (Ferguson. 1981 : 49)

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum fx$ แทน ผลรวมของคะแนน คูณกับความถี่ของคะแนน

N แทน จำนวนคะแนนทั้งหมด

3. ทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของตัวแปร 3 กลุ่ม โดยใช้สูตร (ลวน สายยศ 2524 : 108)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ F คือ การแจกแจงของ F
 MS_b คือ ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
 MS_w คือ ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

หากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ตรวจสอบเป็นรายคู่ตามวิธีของ Scheffe's method

4. ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของตัวแปร 2 กลุ่ม โดยใช้สูตร (ลวน สายยศ 2524 : 96 - 97)

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าที่พิจารณาใน t -distribution
 \bar{x}_1 แทน ค่าเฉลี่ยของคะแนนกลุ่มที่ 1
 \bar{x}_2 แทน ค่าเฉลี่ยของคะแนนกลุ่มที่ 2
 s_1^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มที่ 1
 s_2^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มที่ 2
 n_1 แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1
 n_2 แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามจำนวน 432 ฉบับ ซึ่งปรากฏผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้วารสารทั่ว ๆ ไป

- 1.1 ประสิทธิภาพในการใช้วารสารประกอบในการเรียนการสอน
- 1.2 ความพอเพียงของวารสารสาขาการศึกษา
- 1.3 วิธีการค้นหาบทความในวารสาร
- 1.4 วิธีปฏิบัติเมื่อสำนักหอสมุดกลางไม่มีบทความ หรือวารสารฉบับที่ต้องการ
- 1.5 การเรียงวารสารฉบับปัจจุบันในสำนักหอสมุดกลาง
- 1.6 การบอกรับวารสารวิชาการเป็นการส่วนตัว

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้วารสารสาขาการศึกษาแต่ละรายการ

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการเปรียบเทียบการใช้วารสารสาขาการ-

ศึกษา

- 3.1 การเปรียบเทียบปริมาณการใช้วารสารสาขาการศึกษาระหว่างอาจารย์ที่มีคุณวุฒิแตกต่างกัน
- 3.2 การเปรียบเทียบปริมาณการใช้วารสารสาขาการศึกษาระหว่างอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน
- 3.3 การเปรียบเทียบปริมาณการใช้วารสารสาขาการศึกษาระหว่างอาจารย์กับนิสิต
- 3.4 การเปรียบเทียบปริมาณการใช้วารสารสาขาการศึกษาระหว่างนิสิตระดับบัณฑิตศึกษากับนิสิตระดับปริญญาตรี

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการใช้วารสาร

4.1 ปัญหาการใช้วารสาร

4.2 ปัญหาการรับบริการวารสาร

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูล ความต้องการและความคิดเห็นของผู้ใช้ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูล การใช้วารสารทั่ว ๆ ไปมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1 ประสิทธิภาพในการใช้วารสารของผู้ตอบแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม คือ ใช้เป็นประจำ, ใช้เป็นบางครั้ง, ไม่ค่อยได้ใช้ และไม่เคยใช้เลย ดังปรากฏรายละเอียดในตาราง 8

ตาราง 8 ประสิทธิภาพการใช้วารสาร จำแนกตามสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

ประสิทธิภาพในการใช้วารสาร	สถานภาพผู้ตอบ						รวม	ร้อยละ
	อาจารย์	ร้อยละ	บัณฑิต	ร้อยละ	ปริญญาตรี	ร้อยละ		
ใช้เป็นประจำ	25	50.00	55	41.35	81	32.53	161	37.27
ใช้เป็นบางครั้ง	21	42.00	75	56.39	138	55.42	234	54.17
ไม่ค่อยได้ใช้	4	8.00	3	2.26	26	10.44	33	7.64
ไม่เคยใช้เลย	-	-	-	-	4	1.61	4	0.92
รวม	50	100.00	133	100.00	249	100.00	432	100.00

จากตาราง 8 แสดงให้เห็นว่า อาจารย์ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา และนิสิตระดับปริญญาตรี ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 54.17) ใช้วารสารประกอบในการเรียนการสอนเป็นบางครั้ง รองลงมา คือ ใช้เป็นประจำ (ร้อยละ 37.27) และผู้ที่ตอบว่าไม่เคยใช้เลยมีจำนวน 4 คน (ร้อยละ 0.93) ซึ่งทั้งหมดคือนิสิตระดับปริญญาตรี

เมื่อพิจารณาแยกตามสถานภาพ พบว่าอาจารย์ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 50.00)

ใช้วารสารเป็นประจำ ส่วนนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา และนิสิตระดับปริญญาตรีส่วนใหญ่ (ร้อยละ 56.39) และ (ร้อยละ 55.42) ใช้วารสารเป็นบางครั้ง

1.2 ความพอเพียงของวารสารสาขาการศึกษา ตามความคิดเห็นของอาจารย์ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา และนิสิตระดับปริญญาตรี ดังมีรายละเอียดในตารางต่อไปนี้

ตาราง 9 ความพอเพียงของวารสารสาขาการศึกษาจำแนกตามสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

ความพอเพียงของ วารสาร	สถานภาพผู้ตอบ						รวม	ร้อยละ
	อาจารย์	ร้อยละ	บัณฑิต	ร้อยละ	ปริญญาตรี	ร้อยละ		
1. มีมากพอกับความ ต้องการ	5	10.00	3	2.26	17	6.83	25	5.79
2. มีพอสมควร	20	40.00	91	68.42	138	55.42	249	57.64
3. มีค่อนข้างน้อย	15	30.00	35	26.32	66	26.51	116	26.85
4. มีน้อยมาก	10	20.00	4	3.00	28	11.24	42	9.72
5. ไม่มีเลย	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม	50	100.00	133	100.00	249	100.00	432	100.00

จากตาราง 9 พบว่าอาจารย์ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา และนิสิตระดับปริญญาตรี ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 57.64) มีความคิดเห็นว่าวารสารสาขาการศึกษาที่มีอยู่นั้น มีจำนวนพอสมควร รองลงมาคือ มีค่อนข้างน้อย (ร้อยละ 26.85) และมีน้อยมาก (ร้อยละ 9.72) ส่วนผู้ที่มีความคิดเห็นว่าวารสารมากพอกับความต้องการมี (ร้อยละ 5.79)

เมื่อพิจารณาแยกกลุ่มตามสถานภาพ พบว่ามีความคิดเห็นคล้ายกันตามผลรวมข้างต้น

1.3 วิธีการค้นหาบทความในวารสาร ในข้อนี้ผู้วิจัยได้ประมวลวิธีการต่าง ๆ ในการค้นหาบทความในวารสาร เพื่อจะทราบว่าผู้ตอบแบบสอบถามนิยมใช้วิธีใดในการค้นหาบทความที่ต้องการ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตาราง 10 วิธีการค้นหาบทความในวารสาร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

วิธีการค้นหา บทความในวารสาร	สถานภาพผู้ตอบ						รวม	ร้อยละ
	อาจารย์	ร้อยละ	บัณฑิต	ร้อยละ	ปริญญาตรี	ร้อยละ		
1. ค้นหาจากครุภัณฑ์ วารสาร	36	36.00	122	51.48	205	47.34	363	47.14
2. ค้นจากบรรณานุกรม ในหนังสือ ตำราหรือวารสาร เล่มอื่น	12	12.00	42	17.72	44	10.16	98	12.73
3. ค้นจากตัววารสาร ที่ละฉบับจนกว่า จะพบ	9	9.00	18	7.59	55	12.70	82	10.65
4. ขอคำแนะนำจาก บรรณารักษ์ฝ่าย วารสาร	17	17.00	24	10.13	68	15.71	109	14.15
5. ติดตามอ่านวารสาร ที่สนใจเป็นประจำ	25	25.00	29	12.24	51	11.78	105	13.64
6. อื่น ๆ	1	1.00	2	0.84	10	2.31	13	1.69
รวม	100	100.00	237	100.00	433	100.00	770	100.00

จากตาราง 10 แสดงให้เห็นว่า อาจารย์ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา และนิสิตระดับปริญญาตรีส่วนใหญ่ (ร้อยละ 47.14) ค้นหาความในวารสารโดยใช้กรรมวิธีวารสาร ส่วนวิธีการอื่น ๆ มีผู้ใช้จำนวนพอ ๆ กันไม่แตกต่างกันมากนัก คือ ขอคำแนะนำจากบรรณารักษ์ฝ่ายวารสาร (ร้อยละ 14.16), ติดตามอ่านวารสารที่สนใจเป็นประจำ (ร้อยละ 13.64), ค้นจากบรรณานุกรมในหนังสือตำรา หรือวารสารเล่มอื่น (ร้อยละ 12.73) และค้นจากตัววารสารที่ละฉบับจนกว่าจะพบ (ร้อยละ 10.65) ส่วนในข้อ 6 วิธีการอื่น ๆ นั้น มีผู้ตอบแบบสอบถามเพิ่มเติมดังนี้

อาจารย์ 1 คน ตอบว่าเมื่ออ่านพบก็จดบันทึกไว้สำหรับใช้ในโอกาสที่ต้องการ

นิสิต 4 คน ตอบว่าได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ผู้สอน

นิสิต 8 คน ตอบว่าถามจากเพื่อน

เมื่อพิจารณาแยกตามสถานภาพ พบว่าส่วนใหญ่ใช้วิธีค้นจากกรรมวิธีวารสารเหมือนกันทั้ง 3 ประเภท แต่ในอันดับรองลงไปนั้นมีความแตกต่างกันบ้างคือ อาจารย์ (ร้อยละ 25.00) ใช้วิธีติดตามอ่านวารสารที่สนใจเป็นประจำ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา (ร้อยละ 17.72) ใช้วิธีค้นจากบรรณานุกรมในหนังสือตำรา หรือวารสารเล่มอื่น และนิสิตระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 15.70) ใช้วิธีขอคำแนะนำจากบรรณารักษ์ฝ่ายวารสาร

1.4 วิธีปฏิบัติเมื่อสำนักหอสมุดกลางไม่มีบทความ หรือวารสารฉบับที่ต้องการ ในข้อนี้ผู้วิจัยได้ประมวลวิธีปฏิบัติต่าง ๆ ที่ผู้ตอบแบบสอบถามใช้เพื่อแก้ไขปัญหา ในกรณีนี้ที่สำนักหอสมุดกลางไม่มีบทความ หรือวารสารฉบับที่ต้องการ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตาราง 11 วิธีปฏิบัติเมื่อสำนักหอสมุดกลางไม่มีบทความ หรือวารสารฉบับที่ต้องการ
(ตอบไข้มากกว่า 1 ข้อ)

วิธีปฏิบัติ	สถานภาพตอบ						รวม	ร้อยละ
	อาจารย์	ร้อยละ	บัณฑิต	ร้อยละ	ปริญญาตรี	ร้อยละ		
1. ไปค้นหาที่ ห้องสมุดอื่น	25	35.72	103	56.59	151	44.28	279	47.05
2. ติดต่อซื้อเป็น ส่วนตัว	28	40.00	42	23.08	75	21.99	145	24.45
3. ขอให้บรรณารักษ์ ติดต่อขอยืมจาก ห้องสมุดอื่น	4	5.71	9	4.94	7	2.05	20	3.37
4. หางบับอื่นที่ใกล้เคียงทดแทน	12	17.14	24	13.19	106	31.09	142	23.95
5. อื่น ๆ	1	1.43	4	2.20	2	0.59	7	1.18
รวม	70	100.00	182	100.00	341	100.00	593	100.00

จากตาราง 11 แสดงว่าเมื่อสำนักหอสมุดกลางไม่มีบทความ หรือวารสาร
ฉบับที่ต้องการ อาจารย์ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา และนิสิตระดับปริญญาตรี ส่วนใหญ่
(ร้อยละ 47.05) ใช้วิธีไปค้นหาที่ห้องสมุดอื่น รองลงมาคือ ติดต่อซื้อเป็นส่วนตัว
(ร้อยละ 24.45) หางบับอื่นที่ใกล้เคียงทดแทน (ร้อยละ 23.95) และขอให้บรรณารักษ์
ติดต่อขอยืมจากห้องสมุดอื่น (ร้อยละ 3.37) ส่วนผู้ที่ตอบว่าวิธีอื่น ๆ นั้นมีทั้งหมด 7 คน
(ร้อยละ 1.18) ผู้ตอบแบบสอบถาม 6 คน ตอบว่าไม่ใช่วารสารฉบับนั้น และอีก 1 คน
ตอบว่าขอยืมจากเพื่อน

เมื่อพิจารณาแยกกลุ่มตามสถานภาพ พบว่ามีความคิดเห็นคล้ายตามกันตามผลรวม
ข้างต้น

1.5 วิธีการเรียงวารสารฉบับปัจจุบัน ในสำนักหอสมุดกลาง ผู้วิจัยได้เสนอให้
เลือก 2 วิธี คือเรียงตามกลุ่มเนื้อหาวิชาและเรียงตามลำดับตัวอักษรของชื่อวารสาร เพื่อให้
ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกกว่าวิธีการใดที่ให้ความสะดวกในการใช้ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตาราง 12 วิธีการเรียงวารสารฉบับปัจจุบันในสำนักหอสมุดกลาง

วิธีการเรียง	สถานภาพผู้ตอบ						รวม	ร้อยละ
	อาจารย์	ร้อยละ	บัณฑิต	ร้อยละ	ปริญญาตรี	ร้อยละ		
1. เรียงตามกลุ่ม เนื้อหาวิชา	35	70.00	88	60.90	159	63.86	275	63.66
2. เรียงตามลำดับ ตัวอักษรของชื่อ วารสาร	15	30.00	52	39.10	90	36.14	157	36.34
3. อื่น ๆ	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม	50	100.00	133	100.00	249	100.00	432	100.00

จากตาราง 12 แสดงให้เห็นว่า อาจารย์ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา และนิสิตระดับ
ปริญญาตรี ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 63.66) เห็นว่าวิธีการเรียงวารสารฉบับปัจจุบันควรใช้
วิธีการเรียงตามกลุ่มเนื้อหาวิชา และส่วนที่เหลือ (ร้อยละ 36.34) เลือกวิธีการเรียง
ตามลำดับตัวอักษรของชื่อวารสาร

เมื่อพิจารณาแยกกลุ่มตามสถานภาพ พบว่ามีความคิดเห็นคล้ายตามกันตามผลรวม
ข้างต้น

1.6 การบอกรับวารสารวิชาการเป็นการส่วนตัว ในข้อนี้เป็นการสำรวจ เพื่อจะทราบว่าผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนเท่าใดที่บอกรับวารสารวิชาการสาขาการศึกษา เป็นการส่วนตัวบ้าง ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตาราง 13 การบอกรับวารสารวิชาการเป็นการส่วนตัว

การบอกรับวารสาร	สถานภาพผู้ตอบ						รวม	ร้อยละ
	อาจารย์	ร้อยละ	บัณฑิต	ร้อยละ	ปริญญาตรี	ร้อยละ		
1. บอกรับ	22	44.00	31	23.31	17	6.83	70	16.20
2. ไม่ค่อยบอกรับ	28	56.00	102	76.69	232	93.17	362	83.80
รวม	50	100.00	133	100.00	249	100.00	432	100.00

จากตาราง 13 แสดงให้เห็นว่า อาจารย์ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา และนิสิตระดับปริญญาตรี ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 83.80) ไม่ค่อยบอกรับวารสารวิชาการเป็นการส่วนตัว ส่วนที่เหลือ (ร้อยละ 16.20) บอกรับวารสารวิชาการเป็นการส่วนตัว

เมื่อพิจารณาแยกกลุ่มตามสภาพ พบว่ามีความคิดเห็นคล้ายคลึงกันตามผลรวมข้างต้น แต่ในกลุ่มผู้บอกรับวารสารเป็นการส่วนตัว พบว่าอาจารย์มีอัตราเฉลี่ยของการบอกรับวารสาร สูงที่สุด (ร้อยละ 44.00) รองลงมา คือนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา (ร้อยละ 23.31) และนิสิตระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 6.83)

รายชื่อวารสารสาขาการศึกษาที่ผู้ตอบแบบสอบถามบอกรับเป็นการส่วนตัว เรียงตาม ลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้

1. วารสารคุรุปริทัศน์	จำนวน	10 คน
2. วารสารคุรุศาสตร์	จำนวน	10 คน
3. ประชาศึกษา	จำนวน	7 คน

4. ชาวครูไทย	จำนวน	6 คน
5. วารสารการศึกษาแห่งชาติ	จำนวน	5 คน
6. มิตรครู	จำนวน	5 คน
7. วารสารการวัดผลการศึกษา	จำนวน	5 คน
8. วารสารการศึกษานอกโรงเรียน	จำนวน	3 คน
9. วารสารแนะแนว	จำนวน	2 คน
10. วารสารวิจัยการศึกษา	จำนวน	2 คน
11. ชาวสารการวิจัยการศึกษา	จำนวน	1 คน
12. ครูศาสตร์สาร	จำนวน	1 คน
13. ครูสภาสาร	จำนวน	1 คน
14. วารสารการศึกษา	จำนวน	1 คน
15. วารสารจิตวิทยาคลินิก	จำนวน	1 คน
16. วารสารศึกษาศาสตร์ มช.	จำนวน	1 คน
17. วารสารบริหารการศึกษา	จำนวน	1 คน
18. วิทยาศาสตร์	จำนวน	1 คน
19. สารพัฒนาหลักสูตร	จำนวน	1 คน
รวม	จำนวน	64 คน

หมายเหตุ จำนวนที่เหลือเป็นการบอกรับวารสารวิชาการอื่น ๆ ที่นอกเหนือจาก
สาขาการศึกษา ดังนั้นจึงไม่นำมารวมในรายชื่อข้างต้นนี้

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูล เกี่ยวกับการใช้วารสารสาขาการศึกษาแต่ละรายการ จำแนกตามประเภทของผู้ตอบแบบสอบถาม

ในตอนที่ 2 นี้จะแสดงให้เห็นถึงค่าเฉลี่ยของการใช้วารสารสาขาการศึกษาแต่ละรายการที่ได้นำมาศึกษาครั้งนี้ ซึ่งแยกออกเป็นวารสารภาษาไทย 37 รายการ วารสารภาษาอังกฤษ 55 รายการ รวม 92 รายการ โดยจำแนกให้เห็นถึงค่าเฉลี่ยการใช้แต่ละรายการของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละประเภท ตลอดจนค่าเฉลี่ยรวมของแต่ละรายการ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ตาราง 14 การใช้วารสารสาขาการศึกษาแต่ละรายการ จำแนกตามประเภทของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการวารสาร	ค่าเฉลี่ยการใช้วารสาร				ระดับความสำคัญ
	อาจารย์	บัณฑิตศึกษา	ปริญญาตรี	เฉลี่ยรวม	
1. การศึกษา กทม.	0.70	0.71	0.69	0.70	น้อย
2. การศึกษาเอกชน	0.76	0.89	0.83	0.84	น้อย
3. การศึกษาผู้ใหญ่ ฉบับประเทศไทย	0.80	0.95	0.81	0.85	น้อย
4. ข่าวครูไทย	1.12	1.50	1.34	1.37	ปานกลาง
5. ข่าวสารวิจัยการศึกษา	1.92	2.24	1.21	1.61	ปานกลาง
6. ข่าวสารสุขภาพจิต	0.90	1.17	1.28	1.20	ปานกลาง
7. ครูเที่ยงราย	0.50	0.77	0.55	0.61	น้อย
8. ครูศาสตร์สาร	1.52	1.96	1.18	1.46	ปานกลาง
9. ครูปริทัศน์	1.62	2.38	1.49	1.78	ปานกลาง
10. จันทรเกษม	1.12	1.41	0.79	1.02	ปานกลาง

ตาราง 14 (ต่อ)

รายการวารสาร	ค่าเฉลี่ยการใช้วารสาร				ระดับ ความสำคัญ
	อาจารย์	บัณฑิต ศึกษา	ปริญญา ตรี	เฉลี่ย รวม	
11. จุลสารการศึกษา	1.36	1.18	1.13	1.17	ปานกลาง
12. จุลสารศูนย์สุขวิทยาจิต	0.66	0.89	0.99	0.92	น้อย
13. ประชาศึกษา	1.16	1.86	1.29	1.45	ปานกลาง
14. พิษณุ	0.40	0.50	0.45	0.46	น้อย
15. มิตรครู	1.48	2.11	1.61	1.75	ปานกลาง
16. รุสมิแล	0.34	0.50	0.47	0.47	น้อย
17. วารสารการวิจัยทางการศึกษา	1.36	1.71	1.21	1.38	ปานกลาง
18. วารสารการวิจัยทางการศึกษา	1.84	2.26	1.11	1.55	ปานกลาง
19. วารสารการศึกษานอกโรงเรียน	1.22	1.72	1.26	1.40	ปานกลาง
20. วารสารการศึกษาแห่งชาติ	1.94	2.05	1.05	1.46	ปานกลาง
21. วารสารคณะกรรมการแห่งชาติ ว่าด้วยการศึกษาสหประชาชาติ	0.88	0.99	0.71	0.82	น้อย
22. วารสารครูศาสตร์	1.70	1.98	1.14	1.47	ปานกลาง
23. วารสารจิตวิทยาคลินิก	0.92	1	0.96	0.97	น้อย
24. วารสารแนะแนว	1.22	1.44	1.31	1.34	ปานกลาง
25. วารสารพวงแสง	0.40	0.44	0.48	0.46	น้อย
26. วารสาร มศว. ปทุมวัน	0.52	0.75	0.56	0.62	น้อย
27. วารสาร มศว. มหาสารคาม	0.66	0.79	0.59	0.66	น้อย
28. วารสารวิชาการ คณะศึกษาศาสตร์ มศว. บางแสน	0.72	0.86	0.67	0.73	น้อย

ตาราง 14 (ต่อ)

รายการวารสาร	ค่าเฉลี่ยการใช้วารสาร				ระดับ ความสำคัญ
	อาจารย์	บัณฑิต ศึกษา	ปริญญา ตรี	เฉลี่ย รวม	
29. วารสารลานขอย	0.30	0.62	0.47	0.49	น้อย
30. วิชา	0.26	0.54	0.53	0.50	น้อย
31. วิทยากรย์	1.20	2.01	0.99	1.33	ปานกลาง
32. วิจัยและวิถฒ 25	1.30	1.33	0.78	1.06	ปานกลาง
33. วิจัยสนเทศ	1.08	0.46	0.52	0.83	น้อย
34. ศรีวิจัย	0.26	0.46	0.49	0.45	น้อย
35. ศึกษาศาสตร์สาร มช.	0.50	0.89	0.52	0.63	น้อย
36. ศึกษาศาสตร์สาร มช.	0.66	1.05	0.57	0.73	น้อย
37. สารพัฒนาหลักสูตร	1.20	2.09	0.89	1.30	ปานกลาง
38. Adult Education	0.82	0.80	0.32	0.52	น้อย
39. American Annals of the Delf	0.20	0.35	0.21	0.25	น้อย
40. American Educational Research Journal	1.40	1.36	0.26	0.73	น้อย
41. American School Board Journal	0.60	0.64	0.20	0.38	น้อย
42. Australian Journal of Adult Education	0.44	0.44	0.13	0.26	น้อย

ตาราง 14 (ต่อ)

รายการวารสาร	ค่าเฉลี่ยการให้วารสาร				ระดับ ความสำคัญ
	อาจารย์	บัณฑิต ศึกษา	ปริญญา ตรี	เฉลี่ย รวม	
43. Bulletin of the Unesco Regional Office for Education in Asia and Pacific	0.78	0.53	0.13	0.33	✓ น้อย
44. Change	0.38	0.16	0.20	0.21	✓ น้อย
45. Childhood Education	1.06	0.51	0.23	0.41	✓ น้อย
46. Comparative Education	0.88	0.54	0.22	0.30	✓ น้อย
47. Comparative Education Review	0.92	0.56	0.20	0.40	✓ น้อย
48. Curriculum Inquiry	0.84	0.92	0.14	0.46	✓ น้อย
49. Education Digest	1.14	0.95	0.21	0.55	✓ น้อย
50. Education in Asia and Pacific	0.68	0.66	0.18	0.39	✓ น้อย
51. Education Administration	0.78	0.79	0.14	0.41	✓ น้อย
52. Educational and Psychological Measurement	1.00	1.02	0.25	0.58	✓ น้อย
53. Education Documentation and Information	0.56	0.45	0.12	0.27	✓ น้อย
54. Educational Forum	.66	0.61	0.11	0.33	✓ น้อย

ตาราง 14 (ต่อ)

รายการวารสาร	ค่าเฉลี่ยการใช้วารสาร				ระดับ ความสำคัญ
	อาจารย์	บัณฑิต ศึกษา	ปริญญา ตรี	เฉลี่ย รวม	
55. Educational Leadership	1.14	0.77	0.14	0.45	น้อย
56. Educational Record	0.80	0.55	0.13	0.34	น้อย
57. Educational Researcher	1.28	0.82	0.14	0.48	น้อย
58. Educational Technology	1.08	1.20	0.22	0.62	น้อย
59. Elementary School Journal	0.82	0.71	0.14	0.39	น้อย
60. English Teaching Forum	0.24	0.38	0.16	0.24	น้อย
61. Forum for the Discussion of New Trends in Education	0.56	0.29	0.10	0.21	น้อย
62. Graduate Research in Education and Related Disciplines	0.62	0.64	0.11	0.33	น้อย
63. Human Relation	0.70	0.61	0.12	0.34	น้อย
64. Instructional Innovator	0.98	0.60	0.12	0.37	น้อย
65. Instructor and Teacher	0.86	0.67	0.16	0.40	น้อย
66. International Review of Education	0.66	0.68	0.15	0.37	น้อย
67. The Journal of Auditory Research	0.32	0.51	0.17	0.29	น้อย

ตาราง 14 (ต่อ)

รายการวารสาร	ค่าเฉลี่ยการใช้วารสาร				ระดับ ความสำคัญ
	อาจารย์	บัณฑิต ศึกษา	ปริญญา ตรี	เฉลี่ย รวม	
68. Journal of College Student Personnel	0.68	0.37	0.18	0.31	น้อย
69. Journal of Cross Cultural Psychology	0.46	0.33	0.16	0.25	น้อย
70. Journal of Education	1.18	1.31	0.24	0.66	น้อย
71. Journal of Education Communication and Technology	0.78	0.65	0.16	0.38	น้อย
72. Journal of Educational Measurement	0.92	0.86	0.27	0.53	น้อย
73. Journal of Educational Psychology	0.92	0.92	0.20	0.50	น้อย
74. The Journal of Education Research	1.24	1.32	0.20	0.66	น้อย
75. Journal of Experimental Education	0.81	0.82	0.11	0.41	น้อย
76. Journal of Higher Education	0.72	0.71	0.10	0.36	น้อย
77. Journal of Rehabili- tation of the Deaf	0.22	0.32	0.08	0.17	น้อย

ตาราง 14 (ต่อ)

รายการวารสาร	ค่าเฉลี่ยการใช้วารสาร				ระดับ ความสำคัญ
	อาจารย์	บัณฑิต ศึกษา	ปริญญา ตรี	เฉลี่ย รวม	
78. Journal of Research and Development in Education	0.74	0.95	0.16	0.47	น้อย
79. Journal of Speech & Hearing Disorder	0.07	0.26	0.06	0.13	น้อย
80. Journal of Specialiats in Group Work	0.32	0.22	0.10	0.16	น้อย
81. Journal of Teacher Education	0.84	0.69	0.15	0.40	น้อย
82. Lifelong of Teacher Education	0.56	0.59	0.12	0.31	น้อย
83. Personnel and Guidance Journal	0.98	0.57	0.11	0.35	น้อย
84. Principle	0.42	0.27	0.12	0.20	น้อย
85. Prospects; Quarterly Review of Education	0.44	0.25	0.10	0.18	น้อย
86. Psychology Today	0.82	0.47	0.16	0.34	น้อย
87. Review of Educational Research	0.84	0.92	0.16	0.47	น้อย
88. Teacher	0.64	0.41	0.18	0.30	น้อย

ตาราง 14 (ต่อ)

รายการวารสาร	ค่าเฉลี่ยการใช้วารสาร				ระดับ ความสำคัญ
	อาจารย์	บัณฑิต ศึกษา	ปริญญา ตรี	เฉลี่ย รวม	
89. Teacher College Record	0.54	0.21	0.14	0.21	น้อย
90. Teaching Exceptional Children	0.30	0.32	0.14	0.22	น้อย
91. Today Education	0.80	0.63	0.18	0.39	น้อย
92. Volta Review	0.18	0.23	0.14	0.17	น้อย

จากตาราง 14 แสดงให้เห็นว่าไม่มีวารสารรายการใดเลยที่อาจารย์และนิสิตใช้ประกอบในการเรียนการสอนในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.01-4.00) และในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.01-3.00) ส่วนวารสารที่มีการใช้ระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.01-2.00) มีจำนวน 18 รายการ และทั้งหมดเป็นวารสารภาษาไทย วารสารภาษาไทยที่เหลือและวารสารภาษาอังกฤษทั้งหมดเป็นวารสารที่ใช้ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ยระหว่าง 0.01-1.00) และไม่มีวารสารรายการใดเลยที่ไม่มีผู้ใช้ (ค่าเฉลี่ย 0.00)

ตาราง 15 การใช้วารสารสาขาการศึกษาแต่ละรายการ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยการใช้
จากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด

ลำดับที่	รายชื่อวารสาร	ค่าเฉลี่ย การใช้วารสาร	ระดับ ความสำคัญ
	<u>วารสารภาษาไทย</u>		
1.	คุรุปริทัศน์	1.78	ปานกลาง
2.	มิตรครู	1.75	ปานกลาง
3.	วารสารวิจัยการศึกษา	1.61	ปานกลาง
4.	วารสารการวิจัยทางการศึกษา	1.55	ปานกลาง
5.	วารสารครุศาสตร์	1.47	ปานกลาง
6.	ครุศาสตร์สาร	1.46	ปานกลาง
7.	วารสารการศึกษาแห่งชาติ	1.46	ปานกลาง
8.	ประชาศึกษา	1.45	ปานกลาง
9.	วารสารการศึกษานอกโรงเรียน	1.40	ปานกลาง
10.	วารสารการวัดผลทางการศึกษา	1.38	ปานกลาง
11.	ชาวครูไทย	1.37	ปานกลาง
12.	วารสารแนะแนว	1.34	ปานกลาง
13.	วารสารวิทยาศาสตร์	1.33	ปานกลาง
14.	สารพัฒนาหลักสูตร	1.30	ปานกลาง
15.	วารสารสุขภาพจิต	1.20	ปานกลาง
16.	จุดสารการศึกษา	1.17	ปานกลาง
17.	วิจัยและวัดผล 25	1.05	ปานกลาง
18.	วารสารจันทร์ เกษม	1.02	ปานกลาง
19.	วารสารจิตวิทยาคลินิก	0.97	น้อย

ตาราง 15 (ต่อ)

ลำดับที่	รายชื่อวารสาร	ค่าเฉลี่ย การใช้วารสาร	ระดับ ความสำคัญ
20	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	0.92	น้อย
21	การศึกษานานาชาติในประเทศไทย	0.85	น้อย
22	การศึกษาเอกชน	0.84	น้อย
23	วิจัยสนเทศ	0.83	น้อย
24	วารสารคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วย การศึกษาระดับประถมศึกษา	0.82	น้อย
25	วารสารวิชาการคณะศึกษาศาสตร์ มศว. บางแสน	0.73	น้อย
26	ศึกษาศาสตร์ มช.	0.73	น้อย
27	การศึกษา กทม.	0.70	น้อย
28	วารสาร มศว. มหาสารคาม	0.66	น้อย
29	ศึกษาศาสตร์สาร มช.	0.63	น้อย
30	วารสาร มศว. ปทุมวัน	0.62	น้อย
31	ครูเชียงใหม่	0.61	น้อย
32	วิชา	0.50	น้อย
33	วารสารลานขอย	0.49	น้อย
34	ภูมิแล	0.47	น้อย
35	พินิจ	0.46	น้อย
36	วารสารพวงแสง	0.46	น้อย
37	วารสารศรีวิชัย	0.45	น้อย

ตาราง 15 (ต่อ)

ลำดับที่	รายชื่อวารสาร	ค่าเฉลี่ย การใช้วารสาร	ระดับ ความสำคัญ
	<u>วารสารภาษาอังกฤษ</u>		
1	American Educational Research Journal	0.73	น้อย
2	The Journal of Educational Research	0.66	น้อย
3	Journal of Education	0.65	น้อย
4	Educational Technology	0.60	น้อย
5	Educational and Psychological Measurement	0.58	น้อย
6	Education Digest	0.55	น้อย
7	Journal of Educational Measurement	0.53	น้อย
8	Adult Education	0.52	น้อย
9	Journal of Educational Psychology	0.50	น้อย
10	Educational Researcher	0.48	น้อย
11	Journal of Research and Development in Education	0.47	น้อย
12	Review of Educational Research	0.47	น้อย
13	Curriculum Inquiry	0.46	น้อย
14	Educational Leadership	0.45	น้อย

ตาราง 15 (ต่อ)

ลำดับที่	รายชื่อวารสาร	ค่าเฉลี่ย การใช้วารสาร	ระดับ ความสำคัญ
15	Educational Administration	0.41	น้อย
16	Childhood Education	0.41	น้อย
17	Journal of Experimental Education	0.41	น้อย
18	Comparative Education Review	0.40	น้อย
19	Journal of Teacher Education	0.40	น้อย
20	Instructor and Teacher	0.40	น้อย
21	Comparative Education	0.39	น้อย
22	Education in Asia and Pacific	0.39	น้อย
23	Elementary School Journal	0.39	น้อย
24	Today Education	0.39	น้อย
25	American School Board Journal	0.38	น้อย
26	Journal of Educational Communication and Technology	0.38	น้อย
27	Instructional Innovator	0.37	น้อย
28	International Review of Education	0.37	น้อย
29	Journal of Higher Education	0.36	น้อย
30	Personnel and Guidance Journal	0.35	น้อย
31	Psychology Today	0.34	น้อย
32	Human Relation	0.34	น้อย

ตาราง 15 (ต่อ)

ลำดับที่	รายชื่อวารสาร	ค่าเฉลี่ย การใช้วารสาร	ระดับ ความสำคัญ
33	Educational Record	0.34	✓ น้อย
34	Bulletin of the Unesco Regional Office for Education in Asia and Pacific	0.33	✓ น้อย
35	Educational Forum	0.33	✓ น้อย
36	Graduate Research in Education and Related Disciplines	0.33	✓ น้อย
37	Journal of College Student Personnel	0.31	✓ น้อย
38	Lifelong of Teacher Education	0.31	✓ น้อย
39	Teacher	0.30	✓ น้อย
40	The Journal of Auditory Research	0.29	✓ น้อย
41	Education Documentation and Information	0.27	✓ น้อย
42	Australian Journal of Adult Education	0.26	✓ น้อย
43	American Annals of the Deaf	0.25	✓ น้อย
44	Journal of Cross Cultural Psychology	0.25	✓ น้อย
45	English Teaching Forum	0.24	✓ น้อย
46	Teaching Exceptional Children	0.22	✓ น้อย

ตาราง 15 (ต่อ)

ลำดับที่	รายชื่อวารสาร	ค่าเฉลี่ย การใช้วารสาร	ระดับ ความสำคัญ
47	Change	0.21	น้อย
48	Forum for the Discussion New Trends in Education	0.21	น้อย
49	Teacher College Record	0.21	น้อย
50	Principle	0.20	น้อย
51	Prospects; Quarterly Review of Education	0.18	น้อย
52	Journal of Rehabilitation of the Deaf	0.17	น้อย
53	Volta Review	0.17	น้อย
54	Journal of Specialists in Group Work	0.16	น้อย
55	Journal of Speech & Hearing Disorder	0.13	น้อย

จากตาราง 15 แสดงให้เห็นว่าวารสารวิชาการสาขาการศึกษาที่ใช้ในระดับ
ปานกลางมี 19 รายการ และทั้งหมดเป็นภาษาไทย วารสารที่มีผู้ชมมากที่สุดคือ ครูปริทัศน์
มิตรครู, ขาวสารวิจัยการศึกษา, วารสารการวิจัยทางการศึกษา และวารสารครุศาสตร์
ตามลำดับ นอกจากนั้นก็จะมีคะแนนเฉลี่ยลดหลั่นกันไปตามลำดับ ดังได้แสดงรายละเอียดใน
ตารางวารสารภาษาไทยที่มีการใช้น้อยมี 18 รายการ วารสารที่มีการใช้น้อยที่สุดคือ

วารสารฟรีวีซีบี และวารสารพวงแสด

ส่วนวารสารภาษาอังกฤษนั้นมีการไข้อยู่ในระดับน้อย ทั้งหมดคือ 55 รายการ
วารสารที่ไข่มากที่สุด คือ American Educational Research Journal และ
Journal of Educational Research ตามลำดับ ส่วนวารสารที่มีการไข่น้อยที่สุดคือ
Journal of Speech & Hearing Disorder และ Journal of Specialists in
Group Work

ตาราง 16 รายชื่อวารสารที่ไข่มากที่สุด 10 อันดับทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ
จำแนกตามสถานภาพผู้ตอบ

ลำดับที่	อาจารย์	นิตยสารฉบับที่ตีพิมพ์	นิตยสารฉบับปริญาฟรี
	<u>วารสารภาษาไทย</u>		
1	วารสารการศึกษาแห่งชาติ	คุรุปริทัศน์	มิตรครู
2	วารสารวิจัยการศึกษา	วารสารวิจัยทางการศึกษา	คุรุปริทัศน์
3	วารสารการวิจัยทางการศึกษา	วารสารการวิจัยทางการศึกษา	ชาวครูไทย
4	วารสารครูศาสตร์	มิตรครู	วารสารเนเนแนว
5	คุรุปริทัศน์	สารพัฒนาหลักสูตร	ประชาศึกษา
6	ครูศาสตร์สาร	วารสารการศึกษาแห่งชาติ	วารสารสุภาพเจ็ด
7	มิตรครู	วิทยากรย์	วารสารการศึกษานอกโรงเรียน
8	จุดสารการศึกษา	วารสารครูศาสตร์	วารสารการวัดผลทางการศึกษา
9	วารสารการวัดผลการศึกษา	ครูศาสตร์สาร	วารสารการวิจัยการศึกษา

ตาราง 16 (ต่อ)

ลำดับที่	อาจารย์	นิตยสารระดับบัณฑิตศึกษา	นิตยสารระดับปริญญาตรี
10	วารสารแนะแนว <u>วารสารภาษาอังกฤษ</u>	ประชาศึกษา	วารสารครุศาสตร์
1	American Educational Research Journal	American Educational Research Journal	Adult Education
2	The Journal of Educational Research	The Journal of Educational Research	Journal of Educational Measurement
3	Educational Researcher	Journal of Education	Journal of Education
4	The Journal of Educational Research	Educational Technology	Educational Technology
5	Journal of Education	Educational and Psychological Measurement	Educational and Psychological Measurement
6	Education Digest	Education Digest	Education Digest
7	Educational Leadership	Journal of Research and Development in Education	Journal of Research and Development in Education
8	Educational Technology	Curriculum Inquiry	Comparative Education Education
9	Childhood Education	Journal of Educationl Psychology	American Annals of the Deaf

ตาราง 16 (ต่อ)

ลำดับที่	อาจารย์	นิติตระดับบัณฑิตศึกษา	นิติตระดับปริญญาตรี
10	Educational and Psychological Measurement	Journal of Educational Measurement	American Educational Research Journal

จากตาราง 16 แสดงให้เห็นว่าการใช้วารสารของอาจารย์ นิติตระดับบัณฑิตศึกษา และนิติตระดับปริญญาตรี มีข้อแตกต่างกันบ้างเกี่ยวกับลำดับที่ไข่มากที่สุด แต่วารสารบางชื่อ ก็อยู่ในลำดับที่ใกล้เคียงกันทั้ง 3 ประเภท เช่น คูรุปริทัศน์ หรือ American Educational Research Journal เมื่อพิจารณาโดยรวม ๆ แล้ว พบว่าระหว่างอาจารย์ กับนิติตระดับบัณฑิตศึกษา มีความใกล้เคียงกันมากกว่าอาจารย์กับนิติตระดับปริญญาตรี

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูล เกี่ยวกับการเปรียบเทียบการใช้วารสารสาขาการศึกษาในการวิเคราะห์การเปรียบเทียบ จะแยกออกเป็นกลุ่มวารสารภาษาไทย 37 รายการ และกลุ่มวารสารภาษาอังกฤษ 55 รายการ ซึ่งปรากฏผลการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

3.1 การเปรียบเทียบปริมาณการใช้วารสารสาขาการศึกษาระหว่างอาจารย์ที่มีคุณวุฒิแตกต่างกัน ปรากฏในตารางต่อไปนี้

ตาราง 17 การเปรียบเทียบการใช้วารสารภาษาไทย ระหว่างอาจารย์ที่มีคุณวุฒิแตกต่างกัน

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	7.11	3.56	0.0007
ภายในกลุ่ม	47	25433.47	541.14	
รวม	49	25440.58		

$F_{.05} (2, 47) \quad 3.23$

จากตาราง 17 แสดงให้เห็นว่า อาจารย์ที่มีคุณวุฒิต่างกัน มีปริมาณการใช้วารสารภาษาไทยไม่แตกต่างกัน

ตาราง 18 การเปรียบเทียบการใช้วารสารภาษาอังกฤษ ระหว่างอาจารย์ที่มี
คุณวุฒิแตกต่างกัน

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	1844.17	922.09	0.828
ภายในกลุ่ม	47	52334.25	1113.49	
รวม	49	54178.42		

$$F_{.05} (2, 47) = 3.23$$

จากตาราง 18 แสดงให้เห็นว่า อาจารย์ที่มีคุณวุฒิต่างกัน มีปริมาณการ
ใช้วารสารภาษาอังกฤษ ไม่แตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์ค่าตาราง 17 และตาราง 18 จึงไม่สอดคล้องกับ
สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 ที่ว่า การใช้วารสารของอาจารย์ที่มีคุณวุฒิต่างกันจะ
แตกต่างกัน

3.2 การเปรียบเทียบปริมาณการใช้วารสารสาขาการศึกษาระหว่าง
อาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน

ตาราง 19 การเปรียบเทียบการใช้วารสารภาษาไทย ระหว่างอาจารย์ที่มี
ประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	987.15	493.58	1.126
ภายในกลุ่ม	47	20600.43	438.31	
รวม	49	21587.58		

$$F_{.05} (2, 47) = 3.23$$

จากตาราง 19 แสดงให้เห็นว่า อาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน
มีปริมาณการใช้วารสารภาษาไทยไม่แตกต่างกัน

ตาราง 20 การเปรียบเทียบการใช้วารสารภาษาอังกฤษ ระหว่างอาจารย์ที่
 ประสพการณ์การทำงานแตกต่างกัน

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	1297.26	648.63	0.582
ภายในกลุ่ม	47	52341.16	1113.64	
รวม	49	53638.42		

$$F_{.05} (2, 47) = 3.23$$

จากตาราง 20 แสดงให้เห็นว่า อาจารย์ที่ประสพการณ์การทำงาน
 ต่างกัน มีปริมาณการใช้วารสารภาษาอังกฤษไม่แตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 19 และตาราง 20 จึงไม่สอดคล้องกับ
 สมมติฐานการวิจัย ข้อที่ 1 ที่ว่า การใช้วารสารของอาจารย์ที่ประสพการณ์
 การทำงานต่างกันจะแตกต่างกัน

3.3 การเปรียบเทียบปริมาณการใช้วารสารสาขาการศึกษาระหว่าง
อาจารย์ กับนิสิต ดังปรากฏในตารางต่อไปนี้

ตาราง 21 การเปรียบเทียบการใช้วารสารภาษาไทย ระหว่างอาจารย์และนิสิต

สถานภาพ \ คาสติ	N	\bar{x}	s^2	t
อาจารย์	50	0.986	1.545	2.218*
นิสิต	382	1.027	1.595	

$$t_{(.05, 63)} = 2.00$$

จากตาราง 21 แสดงว่า อาจารย์และนิสิตมีปริมาณการใช้วารสาร
สาขาการศึกษา กลุ่มภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
เมื่อพิจารณา ค่าเฉลี่ยการใช้วารสารแล้วพบว่า นิสิตมีค่าเฉลี่ยการใช้สูงกว่าค่าเฉลี่ย
ของอาจารย์

ตาราง 22 การเปรียบเทียบการใช้วารสารภาษาอังกฤษ ระหว่างอาจารย์และ
นิสิต

สถานภาพ \ ค่าสถิติ	N	\bar{x}	s^2	t
อาจารย์	50	0.720	0.998	2.218*
นิสิต	382	0.321	0.548	

$$t (.05, 56) = 2.021$$

จากตาราง 22 พบว่า อาจารย์ และนิสิต มีปริมาณการใช้วารสาร
สาขาการศึกษา กลุ่มภาษาอังกฤษแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยการใช้วารสาร พบว่า อาจารย์มีค่าเฉลี่ยการใช้สูงกว่า
นิสิต

จากผลการวิเคราะห์ความตาราง 21 และ 22 สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2
ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า การใช้วารสารสาขาการศึกษาของอาจารย์ และนิสิต มีความ
แตกต่างกัน

3.4 การเปรียบเทียบปริมาณการใช้วารสารสาขาการศึกษาระหว่าง
นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา และนิสิตระดับปริญญาตรี ดังปรากฏในตารางต่อไปนี้

ตาราง 23 การเปรียบเทียบการใช้วารสารภาษาไทย ระหว่างนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา
และนิสิตระดับปริญญาตรี

ค่าสถิติ ระดับการศึกษา	N	\bar{x}	s^2	t
บัณฑิตศึกษา	133	1.284	2.125	2.733*
ปริญญาตรี	249	0.889	1.105	

$$t_{(.05, 207)} = 1.980$$

จากตาราง 23 แสดงว่า นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา และนิสิตระดับปริญญาตรี
มีปริมาณการใช้วารสารสาขาการศึกษาในกลุ่มภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยการใช้วารสารแล้ว พบว่า นิสิตระดับ
บัณฑิตศึกษา มีค่าเฉลี่ยการใช้วารสารสูงกว่านิสิตระดับปริญญาตรี

ตาราง 24 การเปรียบเทียบการใช้วารสารภาษาอังกฤษ ระหว่างนิสิตระดับ
บัณฑิตศึกษา และนิสิตระดับปริญญาตรี

คาสถิติ ระดับการศึกษา	N	\bar{x}	s^2	t
บัณฑิตศึกษา	133	0.623	0.913	5.183*
ปริญญาตรี	249	0.160	0.279	

$$t (.05, 176) = 1.980$$

จากตาราง 24 แสดงว่า นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา และนิสิตระดับปริญญาตรี
มีปริมาณการใช้วารสารสาขาการศึกษากลุ่มภาษาอังกฤษแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยการใช้วารสารแล้ว พบว่า นิสิตระดับ
บัณฑิตศึกษา มีค่าเฉลี่ยการใช้สูงกว่านิสิตระดับปริญญาตรี

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 23 และตาราง 24 สอดคล้องกับสมมติฐาน
การวิจัยข้อ 3 ที่ว่า การใช้วารสารสาขาการศึกษาของนิสิตระดับปริญญาตรี และ
นิสิตระดับบัณฑิตศึกษามีความแตกต่างกัน

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล เกี่ยวกับปัญหาการใช้วารสาร

ในตอนต่อไปนี้จะเป็นการวิเคราะห์ถึงปัญหาต่าง ๆ ในการใช้วารสาร โดยจำแนกประเภทของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อาจารย์ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา และนักศึกษาระดับปริญญาตรี หัวข้อปัญหาแบ่งออกเป็น 2 หัวข้อใหญ่ คือ

1. ปัญหาการใช้วารสาร
2. ปัญหาการรับบริการวารสาร

ตาราง 25 ค่าเฉลี่ยปัญหาการใช้วารสารวิชาการของอาจารย์ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา และนักศึกษาระดับปริญญาตรี

รายการปัญหา	ค่าความสำคัญ				ระดับความสำคัญ
	อาจารย์	บัณฑิตศึกษา	ปริญญาตรี	เฉลี่ยรวม	
<u>ปัญหาการใช้วารสาร</u>					
1. ไม่ทราบว่ามีการสารอะไรบ้างในสาขาวิชาของท่านที่มีอยู่ในสำนักหอสมุดกลาง	2.86	2.83	3.22	3.06	ปานกลาง
2. ไม่ทราบวิธีการใช้หนังสือครุชนิวารสารภาษาอังกฤษ เช่น Education Index, Readers! Guide to Periodical Literature	2.26	2.86	3.07	2.91	ปานกลาง
3. ไม่ทราบวิธีการค้นหาบัตรครุชนิวารสารที่มีในสำนักหอสมุดกลาง	2.05	1.98	2.23	2.11	น้อย

ตาราง 25 (ต่อ)

รายการปัญหา	ค่าความสำคัญ				ระดับ ความสำคัญ
	อาจารย์	บัณฑิต ศึกษา	ปริญญา ตรี	เฉลี่ย รวม	
4. เมื่อท่านต้องการอ่านวารสารฉบับปัจจุบัน ในสำนักหอสมุดกลาง ท่านมักจะหาวารสารฉบับที่ต้องการไม่พบ	3.70	3.50	3.50	3.53	มาก
5. วารสารบางฉบับที่มีหลักฐานว่าสำนักหอสมุดกลางบอกรับ แต่เมื่อท่านต้องการใช้จริง ๆ ปรากฏว่าไม่มีในหอสมุด	3.38	2.95	3.19	3.14	ปานกลาง
6. ไม่ทราบว่าสำนักหอสมุดกลางบอกรับวารสารชื่อใหม่ ๆ อะไรบ้าง ที่ตรงกับสาขาวิชาของท่าน	3.16	3.62	3.75	3.64	มาก
7. สำนักหอสมุดกลางไม่เปิดโอกาสให้ท่านมีส่วนร่วมในการเลือกบอกรับวารสาร	2.52	3.57	3.61	3.47	ปานกลาง
8. การที่สำนักหอสมุดกลางจัดเรียงบัตรครุฑวารสารแยกเป็น 3 กลุ่ม ตามปีพิมพ์ของวารสาร คือ ปี 2499-2519, 2517-2525 และ 2526 เป็นต้นไป ทำให้ท่านไม่สะดวกในการค้นหา	1.96	2.28	2.70	2.48	น้อย

จากตาราง 25 แสดงให้เห็นว่าปัญหาการใช้วารสาร ในสำนักหอสมุดกลางนั้นไม่มีข้อใดเลยที่อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50-5.00) ส่วนปัญหาการใช้วารสารที่อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50-4.49) มีอยู่ 2 ข้อ คือมักจะหาวารสารฉบับปัจจุบันที่ต้องการไม่พบ และอีกข้อหนึ่งคือ ไม่ทราบว่าสำนักหอสมุดกลางบอกรับวารสารชื่อใหม่ ๆ อะไรบ้างที่ตรงกับสาขาวิชาของท่าน ส่วนปัญหาที่อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50-3.49) มี 4 ข้อ ได้แก่ ไม่ทราบว่ามีการวารสารอะไรบ้างในสาขาวิชาของท่านที่มีในสำนักหอสมุดกลาง, ไม่ทราบวิธีการใช้หนังสือครุฑวารสารภาษาอังกฤษ, วารสารฉบับที่ต้องการใช้ไม่มีในสำนักหอสมุดกลาง แม้จะมีหลักฐานว่าได้มีการบอกรับ และสำนักหอสมุดกลางไม่เปิดโอกาสให้ท่านมีส่วนร่วมในการเลือกบอกรับวารสาร ปัญหาที่อยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50-2.49) มีเพียง 2 ข้อ คือ ไม่ทราบวิธีการค้นหาบัตรครุฑวารสารที่มีในสำนักหอสมุดกลาง และการที่สำนักหอสมุดฯ จัดเรียงบัตรครุฑวารสารแยกเป็น 3 กลุ่มตามปีพิมพ์ของวารสาร ส่วนปัญหาที่อยู่ในระดับน้อยมาก (ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.49) นั้นไม่มีข้อใดเลย

ตาราง 26 ค่าเฉลี่ยปัญหาการรับบริการวารสารวิชาการ จำแนกตามประเภท
ของคู่มือแบบสอบถาม

รายการปัญหา	ค่าความสำคัญ				ระดับความสำคัญ
	อาจารย์	บัณฑิตศึกษา	ปริญญาตรี	เฉลี่ยรวม	
9. <u>ปัญหาการรับบริการวารสาร</u> วารสารฉบับใหม่ล่าสุดออก บริการแก่ผู้ใช้สาขา	2.92	3.27	3.22	3.20	ปานกลาง

ตาราง 26 (ต่อ)

รายการปัญหา	ค่าความสำคัญ				ระดับ ความสำคัญ
	อาจารย์	บัณฑิต ศึกษา	ปริญญา ตรี	เฉลี่ย รวม	
10. การจัดเรียงวารสารฉบับ ปัจจุบันมักจะเรียงสับสน และ ไม่ตรงกับป้ายชื่อวารสาร	3	3.15	3.24	3.19	ปานกลาง
11. บริเวณที่นั่งอ่านวารสารฉบับ ปัจจุบันมีไม่เพียงพอ	3.4	3.53	2.76	3.07	ปานกลาง
12. บริเวณที่นั่งอ่านวารสาร ล่วงหน้า (ชั้น 2) คับแคบ เกินไป	3.22	3.60	3.55	3.53	มาก
13. บริเวณที่ให้บริการวารสารมี บรรยากาศร้อนอบอ้าว	3.62	4.34	3.94	4.03	มาก
14. บริเวณที่ให้บริการวารสารมี เสียงรบกวน	3.48	3.74	3.22	3.41	ปานกลาง
15. การใช้วารสารฉบับย้อนหลัง และฉบับเก็บเล่มต้องติดต่อยืม จากเจ้าหน้าที่ ทำให้ไม่สะดวก ในการใช้	3.26	3.12	3.29	3.23	ปานกลาง
16. วารสารฉบับย้อนหลังที่ไม่ได้ เก็บเล่มมักจะอยู่ในสภาพชำรุด	3.24	3.50	3.55	3.50	มาก

ตาราง 26 (ต่อ)

รายการปัญหา	ค่าความสำคัญ				ระดับ ความสำคัญ
	อาจารย์	บัณฑิต ศึกษา	ปริญญา ตรี	เฉลี่ย รวม	
17. วารสารที่สำนักหอสมุดกลาง ส่งไปเย็บเล่มมักจะกลับม ล่าช้า ทำให้ต้องเสียเวลา รอนาน	3.32	3.40	3.24	3.30	ปานกลาง
18. วารสารเย็บเล่มยืมออกจาก ห้องสมุดไม่ได้ ทำให้ไม่สะดวก ในการใช้	3.54	3.53	3.17	3.32	ปานกลาง
19. สำนักหอสมุดกลางมีบรรณารักษ์ และเจ้าหน้าที่ให้ความสะดวก ในการค้นคว้าจากวารสารไม่ เพียงพอ	3.10	2.98	3.14	3.09	ปานกลาง

จากตาราง 26 แสดงให้เห็นว่าปัญหาการรับบริการวารสาร มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับ
มาก (ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50-4.49) และระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50-3.49)
เพียง 2 ระดับเท่านั้น ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยในระดับมากที่สุด คือ ปัญหา-บริเวณที่ให้บริการ
วารสารมีบรรยากาศรอนอบอ้าว รongลงมา คือ บริเวณที่นั่งอ่านวารสารล่วงเวลา (ชั้น 2)
คับแคบเกินไป และข้อที่ว่า วารสารฉบับย้อนหลังที่ไม่ได้เย็บเล่มมักจะอยู่ในสภาพชำรุด ข้อที่เหลือ
นั้นเป็นข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด โดยสรุปจึงอาจกล่าวได้ว่า ผู้ใช้ห้องสมุด
มีปัญหาในด้านการรับบริการด้านวารสารอยู่บ้าง ปัญหาส่วนใหญ่เป็นปัญหาเกี่ยวกับความสะดวก
ในการใช้

ส่วนปัญหาอื่น ๆ ตามที่ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอแนะมานั้น มีหลายข้อที่น่าสนใจ ผู้วิจัย จึงได้รวบรวมและเรียงลำดับตามความถี่จากมากไปหาน้อยดังนี้คือ

1. การให้บริการของเจ้าหน้าที่ไม่ให้ความสะดวก และไม่มีมนุษยสัมพันธ์
2. วารสารล่วงเวลามากจนไม่มีรายการในไตรศรชนีแต่ตัวเล่มไม่มี
3. เจ้าหน้าที่มีความรู้เกี่ยวกับวารสารไม่พอ
4. การยืมวารสารที่ต้องผ่านเจ้าหน้าที่และใช้บัตร เป็นการยุ่งยากมาก
5. ศรชนีไม่พอเพียง
6. ควรติดเครื่องปรับอากาศเพื่อแก้ไขอากาศร้อน
7. เวลายืมจำกัดเกินไป
8. วารสารบางฉบับขาดหายไปหลายเดือนไม่มีฉบับใหม่มาเลย
9. วารสารฉบับย้อนหลังควรมีให้ครบ
10. วารสารเล่มที่ถูกฉีกขาดควรหาทดแทนใหม่

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูล ความต้องการและความคิดเห็นของผู้ใช้

ในตอนี่ 5 นี้ ผู้วิจัยได้ประมวลความต้องการต่าง ๆ เกี่ยวกับการใช้และการรับบริการด้านวารสาร เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามพิจารณาว่า มีความต้องการมากน้อยเพียงไรในแต่ละข้อ ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ได้จำแนกตามประเภทของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อาจารย์ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษาและนิสิตระดับปริญญาตรี ดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตาราง 27 ค่าเฉลี่ยความต่องการต่าง ๆ เกี่ยวกับการใช้ และการรับบริการ
คานวารสาร

รายการความต่องการ	ค่าความสำคัญ				ระดับ ความสำคัญ
	อาจารย์	บัณฑิต ศึกษา	ปริญญา ตรี	เฉลี่ย รวม	
1. ทานต่องการให้มีการประชา- สัมพันธ์ให้ทราบวาในสาขา ของทานมีวารสารอะไรบาง ที่เกี่ยวข้อง หรือมีวารสาร ใหม่อะไรบางที่เพิ่มขึ้น	4.28	4.35	4.33	4.33	มาก
2. ทานต่องการให้สำนักหอสมุด- กลางจัดทำคู่มือการใช้หนังสือ ครรชนวารสารภาษาอังกฤษ	3.72	4.07	3.61	3.76	มาก
3. ทานต่องการให้สำนักหอสมุด- กลางจัดทำคำแนะนำการใช้ บัตรครรชนวารสารให้ ละเอียดกว่าเดิม	3.76	4.01	3.90	3.92	มาก
4. ทานต่องการให้สำนักหอสมุด- กลางจัดบริการวารสารเกา ให้ครบทุกฉบับ	3.88	4.11	3.86	3.94	มาก
5. ทานต่องการมีส่วนร่วมในการ เลือกนอกรับวารสาร	3.58	4.05	3.77	3.83	มาก

ตาราง 27 (ต่อ)

รายการความต้องการ	ค่าความสำคัญ				ระดับ ความสำคัญ
	อาจารย์	บัณฑิต ศึกษา	ปริญญา ตรี	เฉลี่ย รวม	
6. ทานต้องการให้สำนักหอสมุด- กลางจัดเรียงวารสารฉบับ ปัจจุบันให้เป็นระเบียบตรงกับ ป้ายชื่อวารสาร	3.90	4.31	4.21	4.20	มาก
7. ทานต้องการให้สำนักหอสมุด- กลางเพิ่มบริเวณที่ให้บริการ วารสารฉบับปัจจุบัน	4.12	4.17	4.14	4.15	มาก
8. ทานต้องการให้สำนักหอสมุด- กลางเพิ่มบริเวณให้บริการ วารสารลงเวลา	3.96	4.02	3.31	3.61	มาก
9. ทานต้องการให้สำนักหอสมุด- กลางเรียงบัตรครรชนี วารสารทั้งหมดไว้ด้วยกัน	2.56	3.68	3.39	3.50	มาก
10. ทานต้องการให้วารสารฉบับ ย้อนหลังแบบชั้นเปิด คือ สามารถหยิบใช้ได้เองโดย ไม่ต้องผ่านเจ้าหน้าที่หอสมุด	3.72	3.30	3.82	3.65	มาก

ตาราง 27 (ต่อ)

รายการความต้องการ	ค่าความสำคัญ				ระดับ ความสำคัญ
	อาจารย์	บัณฑิต ศึกษา	ปริญญา ตรี	เฉลี่ย รวม	
11. ทานต้องการให้สำนักหอสมุด- กลางแก้ไขเรื่องเอกสารร่อน อมข้าวในบริเวณที่ให้บริการ วารสาร	4.40	4.64	4.45	4.50	มากที่สุด
12. ทานต้องการให้มีบรรณารักษ์ และเจ้าหน้าที่ให้ความ สะดวกในการค้นคว้าจาก วารสารเพิ่มขึ้น	3.98	3.98	3.97	3.97	มาก
13. ทานต้องการให้เขียนเล่ม วารสารเกาทุกรายการเพื่อ ความสะดวกในการใช้	4.12	4.23	4.15	4.17	มาก

จากตาราง 27 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการต่าง ๆ เกี่ยวกับการใช้ และการรับบริการด้านวารสารอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50-5.00) 1 ข้อคือ ต้องการให้สำนักหอสมุดกลางแก้ไขเรื่องเอกสารร่อนอมข้าวในบริเวณที่ให้บริการวารสาร ข้ออื่น ๆ นอกจากนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50-4.49) ทั้งหมด สรุปได้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการต่าง ๆ เกี่ยวกับการใช้ และการรับบริการด้านวารสารอยู่ในระดับสูง

ส่วนความต้องการอื่น ๆ นั้นมีผู้ตอบแบบสอบถามเสนอแนะมาดังนี้

1. ต้องการให้มีการอบรมเจ้าหน้าที่ให้เข้าใจถึงบทบาทและหน้าที่ ในฐานะผู้ให้บริการ
2. ควรจัดรวบรวมงานด้านเดียวกันเป็นชุด โดยรวบรวมจากวารสารเพื่อความสะดวกในการค้นคว้า
3. ต้องการให้เปิดบริการเร็วกว่าเดิม (7.00 น.)
4. ต้องการให้ติดเครื่องปรับอากาศ

ตาราง 28 ความต้องการวารสารสาขาการศึกษาอื่น ๆ เพิ่มเติม

ความต้องการ วารสาร	สถานภาพผู้ตอบ						รวม	ร้อยละ
	อาจารย์	ร้อยละ	บัณฑิต	ร้อยละ	ปริญญาตรี	ร้อยละ		
ต้องการ	35	70	92	69.17	148	59.44	275	63.66
ไม่ต้องการ	15	30	41	30.83	101	40.56	157	36.34
รวม	50	100.00	133	100.00	249	100.00	432	100.00

จากตาราง 28 แสดงให้เห็นว่ามีอาจารย์ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษาและนิสิตระดับปริญญาตรี ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 63.66) ต้องการให้สำนักหอสมุดกลางจัดหาวารสารสาขาการศึกษารายชื่ออื่น ๆ เพิ่มเติม ส่วนที่เหลือ (ร้อยละ 36.34) ไม่ต้องการวารสารอื่น ๆ เพิ่มเติม

สำหรับรายชื่อวารสารที่ผู้ตอบแบบสอบถามโดยระบุชื่อที่ตองการนั้น ส่วนหนึ่งได้ระบุชื่อวารสารมาโดยตรง และอีกส่วนหนึ่งระบุขอบเขต หรือสาขาวิชาของวารสารไว้อย่างกว้าง ๆ โดยไม่ได้ระบุรายชื่อ ผู้วิจัยจึงได้รวบรวมไว้และนำเสนอเรียงตามลำดับความต้องการ ดังนี้

รายชื่อวารสารต่าง ๆ ที่ผู้ตอบแบบสอบถามต้องการ

1. Journal of Counseling Psychology
2. Supersonic
3. International Journal of Educational Media
4. Journal of Educational System Technology
5. Journal of Experimental Social Study
6. Bradri Bank
7. Educational Theory
8. National Council on Measurement in Education
9. English Adult Education
10. Canadian Adult Education

วารสารวิชาการสาขาต่าง ๆ ที่ผู้ตอบแบบสอบถามต้องการ

1. วารสารทางการศึกษา และจิตวิทยาของกลุ่มประเทศทางยุโรป
2. วารสารเกี่ยวกับการศึกษาผู้ใหญ่ และการศึกษานอกโรงเรียน
3. วารสารการศึกษาของสถาบันในระดับอุดมศึกษาทุกสถาบัน
4. วารสารทางการศึกษาด้านการสอนต่าง ๆ
5. วารสารเกี่ยวกับการแนะแนวและให้คำปรึกษา
6. วารสารเกี่ยวกับสุขภาพ
7. วารสารเกี่ยวกับอาหาร
8. วารสารเกี่ยวกับวิจัยและวัฒน
9. วารสารเกี่ยวกับการศึกษาในชนบท
10. วารสารเกี่ยวกับคหกรรมศาสตร์
11. วารสารเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์
12. วารสารทางโพลีเทคนิคฉบับที่พิมพ์ในเมืองไทย

ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ต่อการปรับปรุงบริการด้านวารสาร ตลอดจน
 บริการต่าง ๆ ที่ต้องการเพิ่ม ได้มีผู้ตอบแบบสอบถามให้ความคิดเห็นต่าง ๆ ที่น่าสนใจหลาย
 ประการ ผู้วิจัยจึงได้รวบรวมไว้ และนำเสนอโดยเรียงตามลำดับจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด
 ดังนี้คือ

1. ต้องการให้ปรับปรุงการให้บริการของเจ้าหน้าที่ให้มีมนุษยสัมพันธ์ และให้
 ความสะดวกต่อผู้ใช้
2. ควรปรับปรุงระบบการจัดชั้นวารสารให้รวดเร็วขึ้น และให้ตรงกับป้ายชื่อ
 วารสาร เพราะหาฉบับที่ต้องการ ไม่ค่อยพบ
3. ควรปรับปรุงเรื่องอากาศร้อนอบอ้าว โดยเพิ่มพัดลม หรือติดเครื่องปรับอากาศ
 อากาศทั้งหลัง
4. ควรขยายสถานที่ให้บริการ และเพิ่มจำนวนโต๊ะ เก้าอี้ให้พอกับความต้องการ
 การ ตลอดจนจัดที่นั่งให้เป็นสัดส่วน
5. ควรปรับปรุงเรื่องเสียงดังรบกวนภายในห้องสมุด
6. วารสารฉบับที่มีผู้ใช้มากควรรับเพิ่มมากกว่า 1 ฉบับ
7. ควรให้ยืมวารสารออกไปได้ก่อน 17.00 น.
8. ต้องการให้เพิ่มจำนวนวารสาร
9. ต้องการให้วารสารที่มีอยู่จริง ตรงกับรายชื่อวารสาร และครรชนีวารสาร
10. ต้องการให้บริการวารสาร เย็บเล่มแบบชั้นเปิด
11. ต้องการให้จัดหาวารสารเก่าให้ครบทุกฉบับ
12. ควรจัดบริการน้ำดื่มเพิ่มขึ้น
13. ควรมีโต๊ะบริการช่วยคนคว่ำ หรือให้คำแนะนำเกี่ยวกับวารสาร
14. การเย็บเล่มวารสารควรให้รวดเร็วเพื่อความสะดวกในการค้น
15. การทำครรชนีวารสารควรจะละเอียด และรวดเร็วกว่าเดิม
16. ควรป้องกันไม่ให้วารสารถูกตัด หรือฉีก

17. ต้องการให้มีการประชาสัมพันธ์ให้ทราบว่ามีการวารสารใหม่ ๆ อะไรบ้าง
ที่ห้องสมุดได้จัดเก็บเพิ่ม

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบการใช้วารสารสาขาการศึกษา ระหว่าง อาจารย์ที่มีคุณวุฒิ และ ประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน ระหว่างนิสิต และอาจารย์ และระหว่างนิสิตระดับปริญญาตรี และนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา
2. เพื่อศึกษามโนทัศน์ และความต้องการในการใช้วารสารของ นิสิต และอาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. กลุ่มตัวอย่าง ในการค้นคว้าวิจัยครั้งนี้ได้ใช้ อาจารย์ และ นิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร จำนวน 532 คน เป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบ่งออกเป็น 4 ตอนคือ
 - ตอนที่ 1 สอบถามรายละเอียดเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม และการใช้วารสารทั่ว ๆ ไป
 - ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการใช้วารสารสาขาการศึกษาแต่ละรายการ ทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ
 - ตอนที่ 3 สอบถามปัญหาการใช้วารสารสาขาการศึกษา ในสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
 - ตอนที่ 4 สอบถามความต้องการ และความคิดเห็นของผู้ใช้ ต่อการใช้วารสาร

3. การรวบรวมข้อมูล ในการรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไป แจกให้อาจารย์ และนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ด้วยตนเอง จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับ กลับคืนมาในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 432 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 81.20

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลจาก แบบสอบถามดังนี้

4.1 หาคาร้อยละ (Percentage) ของข้อมูลแต่ละข้อในแบบสอบถาม ตอนที่ 1

4.2 หาค่าเฉลี่ย (Mean) ของข้อมูลแต่ละข้อของแบบสอบถามที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ในแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ตอนที่ 3 และตอนที่ 4

4.3 การทดสอบแบบ t-test ในกรณีเปรียบเทียบความแตกต่างในการใช้วารสาร ระหว่างตัวแปร 2 กลุ่ม ในแบบสอบถาม ตอนที่ 2

4.4 การทดสอบ F-test ในกรณีเปรียบเทียบความแตกต่างในการใช้วารสาร ระหว่างตัวแปร 3 กลุ่ม ในแบบสอบถาม ตอนที่ 2

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับการใช้วารสารโดยทั่ว ๆ ไปในสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร พบว่า อาจารย์และนิสิตส่วนใหญ่ (ร้อยละ 54.17) ใช้วารสารประกอบในการเรียนการสอน เป็นบางครั้ง ในด้านความพอเพียงของวารสารสาขาการศึกษา ในสำนักหอสมุดกลางนั้น อาจารย์ และนิสิตส่วนใหญ่ (ร้อยละ 57.64) เห็นว่ามีจำนวนหอสมุด ส่วนวิธีการค้นหาบทความในวารสารนั้น อาจารย์ และนิสิต ใช้วิธีค้นจากครรชวารสารมากที่สุด (ร้อยละ 47.14) รองลงมาคือ ขอคำแนะนำจากบรรณารักษ์ฝ่ายวารสาร ในกรณีที่สำนักหอสมุดกลางไม่มีบทความ หรือวารสารฉบับที่ต้องการ วิธีปฏิบัติที่อาจารย์ และนิสิตใช้มากที่สุดคือ ไปค้นหาที่ห้องสมุดอื่น (ร้อยละ 47.05)

รองลงมาคือ ติดต่อชื่อเป็นส่วนตัว (ร้อยละ 24.45) ส่วนการเรียงวารสารฉบับปัจจุบันในสำนักหอสมุดกลางนั้น พบว่าอาจารย์ และนิสิตส่วนใหญ่ (ร้อยละ 63.66) พอใจวิธีการเรียงตามกลุ่มเนื้อหาวิชา ส่วนที่เหลือ (ร้อยละ 36.34) พอใจวิธีการเรียงตามลำดับตัวอักษรของชื่อวารสาร ในส่วนที่เกี่ยวกับการบอกรับวารสารวิชาการเป็นการส่วนตัวนั้นพบว่าอาจารย์ และนิสิตส่วนใหญ่ (ร้อยละ 83.80) ไม่ได้บอกรับวารสารวิชาการเป็นการส่วนตัว ในจำนวนผู้บอกรับวารสาร (ร้อยละ 16.20) พบว่าวารสารที่มีการบอกรับมากที่สุดคือ วารสารคุรุปริทัศน์, วารสารคุรุศาสตร์, ประชาศึกษา, ข่าวครูไทย, วารสารการศึกษาแห่งชาติ และวารสารมิตรครูตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้วารสารแต่ละรายการ จากจำนวนวารสารที่นำมาศึกษาทั้งหมด 92 รายการ พบว่าไม่มีวารสารรายการใดเลยที่อาจารย์ และนิสิต ใช้ประกอบในการเรียนการสอนในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.01-4.00) และในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.01-3.00) ส่วนในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.01-2.00) มีจำนวน 18 รายการ ซึ่งเป็นวารสารภาษาไทยทั้งหมด วารสารภาษาไทยที่เหลือ และวารสารภาษาอังกฤษทั้งหมด มีการใช้ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ยระหว่าง 0.01-1.00) และไม่มีวารสารใดเลยที่ไม่มีผู้ใช้ วารสารภาษาไทยที่มีค่าเฉลี่ยการใช้ในระดับสูงสุดคือ คุรุปริทัศน์ มิตรครู ข่าวสารวิจัยการศึกษา วารสารการวิจัยทางการศึกษา และ วารสารคุรุศาสตร์ตามลำดับ ส่วนวารสารภาษาอังกฤษที่มีค่าเฉลี่ยการใช้ในระดับสูงสุดได้แก่ American Educational Research, the Journal of Educational Research, Journal of Education, Educational Technology, Educational and Psychological Measurement ตามลำดับ

3. การเปรียบเทียบการใช้วารสารสาขาการศึกษา ระหว่างกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มต่าง ๆ จากผลการวิจัยพบว่าปริมาณการใช้วารสารสาขาการศึกษาของอาจารย์ ที่มีคุณวุฒิ และ ประสบการณ์การทำงานต่างกันไม่มีความแตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้อง ตามสมมุติฐานการวิจัย ข้อที่ 1 ส่วนการเปรียบเทียบปริมาณการใช้วารสาร ระหว่างอาจารย์ และนิสิต พบว่าปริมาณการใช้วารสารสาขาการศึกษาของอาจารย์ และนิสิต แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องตาม สมมุติฐานการวิจัย ข้อที่ 2 โดยที่ปริมาณการใช้วารสารภาษาไทยนั้น นิสิตมีค่าเฉลี่ย สูงกว่าอาจารย์ ส่วนการใช้วารสารภาษาอังกฤษนั้นค่าเฉลี่ยการใช้ของอาจารย์สูง กว่านิสิต และการเปรียบเทียบการใช้วารสารระหว่างนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา และ นิสิตระดับปริญญาตรี พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่ง สอดคล้องตามสมมุติฐานการวิจัย ข้อที่ 3 โดยที่ค่าเฉลี่ยการใช้วารสารทั้งภาษาไทย และ ภาษาอังกฤษ ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา สูงกว่าของนิสิตระดับปริญญาตรี

4. ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับปัญหาการใช้วารสาร พบว่าปัญหาที่มีค่า เฉลี่ยสูงกว่าปัญหาข้ออื่น ๆ คือ ปัญหาเกี่ยวกับการใช้วารสารฉบับปัจจุบัน ซึ่งผู้ใช้ ตอบว่ามักจะหาฉบับที่ต้องการไม่พบ และไม่ทราบว่าสำนักหอสมุดกลางบอกรับวารสาร ชื่อใหม่ ๆ ะไรบ้างที่ตรงกับสาขาวิชาของตน ทั้ง 2 ข้อนี้มีค่าเฉลี่ยของปัญหาในระดับ มาก ปัญหาอื่น ๆ ที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ไม่ทราบว่าในสำนัก หอสมุดกลางมีวารสารอะไรบ้างที่ตรงกับสาขาวิชาของตน, ไม่ทราบวิธีการให้หนังสือ วรรณกรรมวารสารภาษาอังกฤษ, วารสารฉบับที่ต้องการใช้ไม่มีในสำนักหอสมุดกลาง แม้จะมีหลักฐานว่าได้มีการบอกรับ และ ปัญหาเกี่ยวกับการที่สำนักหอสมุดกลางไม่ เปิดโอกาสให้ผู้ใช้มีส่วนร่วมในการเลือกบอกรับวารสาร ส่วนปัญหาที่มีค่าเฉลี่ย ในระดับน้อยมีเพียง 2 ข้อ คือ ไม่ทราบวิธีการค้นหาบัตรวรรณกรรมวารสาร และ การที่สำนักหอสมุดกลางแยกบัตรวรรณกรรมวารสารเป็น 3 กลุ่ม ตามปีพิมพ์ของวารสาร

5. ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับปัญหาการรับบริการวารสาร พบว่าข้อที่มี ค่าเฉลี่ยของปัญหาอยู่ในระดับสูงสุดคือ ปัญหาบริเวณที่ให้บริการวารสารมีบรรยากาศ ร้อนอบอ้าว รong สงมาคือ ปัญหาบริเวณที่นั่งอ่านวารสารดวงเวลา (ชั้น 2)

คับแคบเกินไป และวารสารฉบับย้อนหลังที่ไม่ได้เย็บเล่มมักจะอยู่ในสภาพชำรุด ปัญหาทั้ง 3 ข้อดังกล่าว มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ส่วนปัญหาอื่น ๆ มีคะแนนเฉลี่ยในระดับปานกลางทั้งหมด ได้แก่ ปัญหาบริเวณที่ให้บริการวารสารมีเสียงรบกวน, ปัญหาวารสารเย็บเล่มยืมออกจากห้องสมุดไม่ได้ทำให้ไม่สะดวกในการใช้, ปัญหาวารสารเย็บเล่มมักจะกลับมาช้า, ปัญหาวารสารฉบับใหม่ล่าสุดออกบริการแก่ผู้ใช้ล่าช้า, ปัญหาวารสารฉบับปัจจุบันมักจะเรียงสับสนไม่ตรงกับป้ายชื่อวารสาร, ปัญหาการใช้วารสารฉบับย้อนหลัง และฉบับเย็บเล่มต้องติดต่อยืมจากเจ้าหน้าที่ทำให้ไม่สะดวกในการใช้, ปัญหาสำนักหอสมุดกลางมีบรรณารักษ์ และเจ้าหน้าที่ให้ความสะดวกในการค้นคว้าจากวารสารไม่เพียงพอ และปัญหาบริเวณที่นั่งอ่านวารสารฉบับปัจจุบันมีไม่เพียงพอ

6. ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับความต้องการ และความคิดเห็นของผู้ใช้พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยของความต้องการในระดับมากที่สุดมีเพียงหนึ่งข้อ คือ ต้องการให้สำนักหอสมุดกลางแก้ไขเรื่องอากาศร้อนอบอ้าวในบริเวณที่ให้บริการวารสาร ส่วนความต้องการในข้ออื่น ๆ นั้นอยู่ในระดับมากทั้งหมด ได้แก่ ต้องการให้มีการประชาสัมพันธ์ให้ทราบว่า ในสาขาของตุนั้นมีวารสารอะไรบ้างที่เกี่ยวข้อง หรือมีวารสารใหม่ ๆ อะไรบ้างที่เพิ่มขึ้น, ต้องการให้จัดเรียงวารสารฉบับปัจจุบันให้เป็นระเบียบตรงกับป้ายชื่อวารสาร, ต้องการให้เย็บเล่มวารสารแก่ทุกรายการ, ต้องการให้เพิ่มบริเวณที่ให้บริการวารสารฉบับปัจจุบัน, ต้องการให้มีบรรณารักษ์ และเจ้าหน้าที่ให้ความสะดวกในการค้นหาวารสาร และช่วยในการค้นหาเพิ่มขึ้น, ต้องการให้สำนักหอสมุดกลางจัดบริการวารสารแก่ให้ครบทุกฉบับ, ต้องการให้สำนักหอสมุดกลางจัดทำครรชนีวารสารให้ละเอียดกว่าเดิม, ต้องการมีส่วนร่วมในการเลือกบอกรับวารสาร, ต้องการให้สำนักหอสมุดกลางจัดทำคู่มือการใช้หนังสือครรชนีวารสาร, ต้องการใ้วารสารฉบับย้อนหลังแบบฉับเปิด, ต้องการให้สำนักหอสมุดกลางเพิ่มบริเวณที่ให้บริการวารสารล่วงหน้า และ ต้องการให้สำนักหอสมุดกลางเรียงบัตรครรชนีวารสารทั้งหมดไว้ด้วยกัน

สำหรับความต้องการอื่น ๆ ที่ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอแนะมานั้น ข้อที่มีผู้เสนอแนะมากที่สุด คือต้องการให้อบรมเจ้าหน้าที่ ให้เข้าใจถึงบทบาท และหน้าที่ในฐานะผู้ให้บริการ ส่วนความต้องการวารสารสาขาการศึกษาอื่น ๆ เพิ่มเติมนั้น อาจารย์และนิสิตส่วนใหญ่ (ร้อยละ 63.66) ทอมว่าต้องการวารสารสาขาการศึกษาเพิ่มเติม

อภิปรายผล

1. จากการศึกษาเกี่ยวกับการใช้วารสารทั่ว ๆ ไป มีข้อที่น่าสนใจคือ วิธีการค้นหาบทความในวารสาร ซึ่งจากผลการวิจัยพบว่า อาจารย์ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา และ นิสิตระดับปริญญาตรี ส่วนใหญ่ใช้กรรมวิธีวารสารในการค้นหาบทความในวารสาร ซึ่งวิธีการนี้อาจกล่าวได้ว่า เป็นวิธีการค้นหาบทความที่ต้องการได้รวดเร็วที่สุด และแสดงให้เห็นว่าทั้งอาจารย์ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา และนิสิตระดับปริญญาตรี เข้าใจถึงประโยชน์ ตลอดจนวิธีการใช้กรรมวิธีวารสาร

ส่วนวิธีการจัดเรียงวารสารฉบับปัจจุบัน ในสำนักหอสมุดกลางนั้นพบว่า อาจารย์ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา และนิสิตระดับปริญญาตรี ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 63.66) เห็นว่าควรใช้วิธีการเรียงตามกลุ่มเนื้อหาวิชา ภายใต้เนื้อหาวิชาจึงจัดเรียงตามลำดับตัวอักษรของชื่อวารสาร ซึ่งจากผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่าวิธีการจัดเรียงวารสารฉบับปัจจุบันที่ใช้อยู่ในสำนักหอสมุดกลางนั้นเป็นที่พอใจของผู้ใช้ส่วนใหญ่ วิธีการจัดเรียงวารสารโดยแยกตามกลุ่มเนื้อหาวิชานี้จึงเป็นวิธีหนึ่งที่น่าสนใจ สำหรับห้องสมุดสถาบันการศึกษาระดับสูง หรือห้องสมุดเพื่อการค้นคว้าวิจัย เพราะช่วยให้ผู้ใช้สามารถเลือกใช้วารสารในสาขาวิชาเดียวกันได้สะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น

2. การใช้วารสารสาขาการศึกษาเพื่อประกอบในการเรียนการสอนของอาจารย์และนิสิต พบว่า สำหรับวารสารภาษาไทย ไม่มีวารสารรายการใดเลยที่มีการใช้ในระดั้มากที่สุด และ ในระดั้มาก ส่วนในระดั้มานกลางมี 18 รายการ และในระดั้น้อยมี 19 รายการ ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับผลการศึกษารอง อารีย์ รังสิโยภาส (อารีย์ รังสิโยภาส 2518 : 61) ซึ่งพบว่าวารสารส่วนใหญ่ใช้ประกอบในการเรียนการสอนได้ค่อนข้างน้อยและ

ปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบกับ ผลการศึกษาของเพื่อนใจ เกียวจี (เพื่อนใจ เกียวจี 2524 : 124) ก็ได้ผลสอดคล้องเช่นเดียวกัน นั่นคือนักศึกษาใช้วารสารวิชาการประกอบในการศึกษาอยู่ในระดับน้อย

สำหรับวารสารภาษาไทยที่มีค่าเฉลี่ยการใช้ในระดับสูงสุด 5 อันดับแรก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยได้แก่ ครูปริทัศน์ นิตยสาร ขาวสารการวิจัยทางการศึกษา และวารสารครูศาสตร์ ซึ่งผลการวิจัยนี้ใกล้เคียงกับงานวิจัยของอุทุมพร ทองอุไทย (อุทุมพร ทองอุไทย 2523 : 14) ที่ศึกษาเรื่องการจัดลำดับคุณภาพวารสารทางการศึกษา โดยมีรายชื่อวารสารที่ซ้ำกัน 3 รายการ คือ วารสารการวิจัยทางการศึกษา ครูปริทัศน์ และวารสารครูศาสตร์ วารสารทั้ง 3 ชื่อนี้จึงอาจนับได้ว่าเป็นวารสารที่มีผู้นิยมใช้ และมีคุณค่าในสาขาการศึกษา ส่วนวารสารภาษาไทยที่มีค่าเฉลี่ยการใช้ในระดับน้อยที่สุด 5 อันดับ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ วารสารศรีวิชัย วารสารพวงแสด พิชญ์ รุสมิแฉ และวารสารลานข่อย วารสารเหล่านี้บางฉบับมีบทความทางการศึกษาที่น่าสนใจ แต่การที่มีผู้นิยมน้อย อาจจะเป็นเนื่องมาจากการวิจัยครั้งนี้เก็บข้อมูลจากวงกว้าง

ส่วนการใช้วารสารภาษาอังกฤษนั้น ผลจากการศึกษาค้นคว้าพบว่า วารสารทั้งหมด 55 รายการ มีการใช้ในระดับน้อย ซึ่งใกล้เคียงกับผลการศึกษาของรุ่งทิพย์ ห่อวโนทยาน (รุ่งทิพย์ ห่อวโนทยาน 2525 : 173) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการใช้วารสารภาษาต่างประเทศในหอสมุดกลาง สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พบว่าวารสารที่มีความถี่ของการใช้มากมีเพียงร้อยละ 11.60 ของจำนวนวารสารที่นำมาศึกษา และเป็นเพียงวารสารจำนวนน้อยในห้องสมุดเท่านั้น

ปัญหาเกี่ยวกับการที่วารสารภาษาอังกฤษมีผู้นิยมน้อย อาจจะเป็นเนื่องมาจากสาเหตุต่าง ๆ ดังนี้

ก. ปัญหาด้านภาษาต่างประเทศ ทำให้ผู้นิยมน้อยจำกัดในการใช้พยายามหลีกเลี่ยงในการใช้วารสารภาษาต่างประเทศ

ข. อาจารย์ผู้สอนอาจจะกำหนดงาน หรือแนะนำให้มีการใช้วารสารต่างประเทศ

น้อยเกินไป

ค. การประชาสัมพันธ์ของสำนักหอสมุดกลาง อาจจะไม่ทั่วถึง ทำให้ผู้ใช้บาง
ส่วนไม่ทราบว่าในแต่ละสาขามีวารสาร หรือบทความอะไรบ้างที่น่าสนใจ

สำหรับวารสารภาษาต่างประเทศ ที่มีค่าเฉลี่ยการใช้สูงสุดในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ
American Educational Research Journal, the Journal of Educational
Research และ Journal of Education ตามลำดับ ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจาก อาจารย์
และนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มีการศึกษาค้นคว้าและวิจัยเป็นประจำ ส่วนวารสารที่มีค่าเฉลี่ย
การใช้ต่ำสุดในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ Journal of Speech & Hearing Disorder
Journal of Specialist in Group Work และ Volta Review ตามลำดับ
เมื่อพิจารณาแล้ว พบว่าวารสารที่มีค่าเฉลี่ยการใช้ต่ำ ส่วนใหญ่เป็นวารสารสำหรับวิชาเอก
การศึกษาพิเศษ วารสารที่ใช้จึงมีลักษณะเฉพาะ ประกอบกับนิสิตในวิชาเอกนี้มีจำนวนน้อย
ทำให้วารสารดังกล่าวมีค่าเฉลี่ยการใช้อยู่ในระดับต่ำ

3. การเปรียบเทียบปริมาณการใช้วารสารสาขาการศึกษา ในการวิเคราะห์เชิง
สถิติ พบว่า อาจารย์ที่มีคุณวุฒิ และประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีปริมาณการใช้
วารสารไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยนี้ไม่สอดคล้องตามสมมุติฐานการวิจัยข้อที่ 1 ทั้งนี้อาจจะ
เนื่องมาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอาจารย์ ที่นำมาศึกษาในครั้งนี้มีคุณวุฒิตั้งแต่ระดับปริญญาโท
ขึ้นไป และอาจารย์ส่วนใหญ่ก็สอนทั้งระดับบัณฑิตศึกษา และระดับปริญญาตรี ดังนั้นผลการ
วิจัยจึงปรากฏว่า คุณวุฒิ และ ประสบการณ์การทำงานไม่ได้ทำให้การใช้วารสารแตกต่างกัน

ส่วนการเปรียบเทียบการใช้วารสารสาขาการศึกษา ระหว่างอาจารย์ และ นิสิต
พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยในการใช้
วารสาร พบว่าสำหรับวารสารภาษาไทย นิสิตมีค่าเฉลี่ยในการใช้สูงกว่าค่าเฉลี่ยการใช้
ของอาจารย์ : จากผลการวิเคราะห์ดังกล่าว จึงอาจสรุปได้ว่า นิสิตมีแนวโน้ม

ในการใช้วารสารภาษาไทยมากกว่า อาจารย์ ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจาก นิสิตมีข้อจำกัดด้านภาษาต่างประเทศ การใช้วารสารเพื่อประกอบในการศึกษาค้นคว้าจึงนิยมใช้วารสารภาษาไทยมากกว่า ส่วนการใช้วารสารภาษาอังกฤษนั้น เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยการใช้วารสาร พบว่า อาจารย์ มีค่าเฉลี่ยการใช้สูงกว่าค่าเฉลี่ยของนิสิต จึงอาจสรุปได้ว่า อาจารย์ มีแนวโน้มในการใช้วารสารภาษาอังกฤษ มากกว่านิสิต ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจาก อาจารย์ มีความสามารถ และความชำนาญในการใช้ภาษาต่างประเทศ ประกอบกับวิชาการใหม่ ๆ นั้นยังมาจากต่างประเทศ และ อยู่ในวารสารภาษาต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่ อาจารย์ในฐานะผู้ถ่ายทอดความรู้จึงต้องค้นคว้าติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการ ดังนั้นจึงนิยมใช้วารสารภาษาต่างประเทศมากกว่า

ส่วนการเปรียบเทียบการใช้วารสารสาขาการศึกษาระหว่าง

นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา และ นิสิตระดับปริญญาตรี พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยการใช้วารสาร พบว่านิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มีค่าเฉลี่ยการใช้วารสารสูงกว่าค่าเฉลี่ยของนิสิตระดับปริญญาตรี ทั้งภาษาไทย และ ภาษาอังกฤษ จึงอาจสรุปได้ว่า นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มีแนวโน้มในการใช้วารสารมากกว่านิสิตระดับปริญญาตรี ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจาก นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มีการค้นคว้าวิจัยมากกว่า และมีความชำนาญในการใช้ภาษาต่างประเทศมากกว่านิสิตระดับปริญญาตรี จึงมีผลให้การใช้วารสารแตกต่างกัน ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องตามสมมุติฐานการวิจัยข้อที่ 3

4. ปัญหาการใช้วารสาร และ การรับบริการวารสาร พบว่าส่วนใหญ่เกิดจากการบริการของหอสมุดกลางเป็นส่วนใหญ่ ปัญหาการใช้วารสารที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมากมี 2 ข้อ คือผู้ใช้ตอบว่ามักจะหาวารสารฉบับปัจจุบันที่ต้องการไม่พบ ในข้อนี้อาจจะเนื่องมาจากวารสารฉบับปัจจุบันมีผู้ต้องการใช้มาก เมื่อมีผู้ใช้นำไปจากชั้นแล้วการจับเก็บเข้าที่เดิมล่าช้า ซึ่งอาจจะเนื่องด้วยบุคคลากรฝ่ายวารสารมีน้อยเกินไป ทำให้ผู้ที่ต้องการใช้คนหาวารสารฉบับที่ต้องการไม่พบ

ปัญหาข้อที่ 2 ก็คือไม่ทราบว่าหอสมุดกลางบอกรับวารสารชื่อใหม่ ๆ อะไรบ้าง สาเหตุของปัญหานี้ อาจจะเนื่องมาจาก การประชาสัมพันธ์ให้ผู้เช่าทราบ ตลอดจนการแนะนำวารสารใหม่ อาจจะมีน้อยเกินไปจึงทำให้ผู้ใช้เกิดปัญหาดังกล่าว ในระดับมาก

ส่วนปัญหาการรับบริการวารสารที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมากมี จำนวน 3 ข้อ คือปัญหาเกี่ยวกับบริเวณที่นั่งอ่านวารสารล่วงหน้า (ชั้น 2) คับแคบเกินไป, ปัญหาบริเวณที่ให้บริการวารสารมีบรรยากาศร้อนอบอ้าว และปัญหาวารสารย้อนหลังที่ไม่ได้เย็บเล่มมักจะอยู่ในสภาพชำรุด ปัญหาทั้งหมดอาจจะเนื่องมาจากวารสารเป็นสิ่งพิมพ์ที่มีผู้ต้องการใช้มาก บางประเภทเช่น วารสารเย็บเล่มวารสารฉบับปัจจุบัน ก็ไม่สามารถยืมออกจากห้องสมุดได้ ผู้ใช้ห้องสมุดจึงจำเป็นต้องใช้อยู่ภายในบริเวณที่ให้บริการวารสาร ดังนั้นบริเวณที่ให้บริการวารสารจึงควรจะได้สัดส่วนกับจำนวนผู้ใช้ และ มีการถ่ายเทอากาศที่ดีพอ เพราะอาจจะ เป็นสาเหตุที่ทำให้บรรยากาศร้อนอบอ้าว ส่วนปัญหาเกี่ยวกับวารสารล่วงหน้าที่ไม่ได้เย็บเล่มมักจะอยู่ในสภาพชำรุดนั้นอาจจะเนื่องมาจาก เมื่อมีผู้ใช้มากก็ทำให้เกิดชำรุดได้ โดยเฉพาะถ้ามีระบบการจัดเก็บที่ยังไม่ดีพออาจจะทำให้วารสารชำรุดมากยิ่งขึ้น และทำให้ผู้ใช้ต้องเสียเวลาดค้นหาค้นหาฉบับที่ต้องการ ส่วนปัญหาอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากนี้มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด

5. ความต้องการและความคิดเห็นของผู้ใช้ ในข้อนี้ผู้ใช้มีความต้องการในระดับมากที่สุด 1 ข้อ คือต้องการให้สำนักหอสมุดกลางแก้ไขเรื่องอากาศร้อนอบอ้าวในบริเวณที่ให้บริการวารสาร ซึ่งความต้องการดังกล่าวอาจจะเนื่องมาจาก ระบบการถ่ายเทอากาศยังไม่ดีพอ หรือการจัดชั้นวารสารอาจปิดกันทางถ่ายเทอากาศ นอกจากนี้ยังต้องพิจารณาถึงจำนวนพัดลมที่มีอยู่ว่ามีจำนวนพอเหมาะกับผู้ใช้หรือไม่ ส่วนความต้องการอื่น ๆ นั้น อาจารย์ และ นิสิต มีความต้องการอยู่ในระดับมากทั้งหมด ซึ่งความต้องการเหล่านี้ทางหอสมุดกลาง อาจจะนำมาพิจารณาเพื่อแก้ไข ปัญหาต่าง ๆ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความสะดวกในการใช้วารสาร และส่งเสริมให้ผู้ใช้วารสารที่มีอยู่ได้อย่างเต็มที่

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาคุณค่าเรื่องการใช้วารสารสาขาการศึกษา ในสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในครั้งนี้ ทำให้ทราบถึงลักษณะการใช้วารสารทั่ว ๆ ไป การใช้วารสารแต่ละรายการ ตลอดจนข้อเสนอแนะต่าง ๆ จากอาจารย์ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา และนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะต่อผู้เกี่ยวข้องของฝ่ายต่าง ๆ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะต่อผู้บริหารมหาวิทยาลัย

1.1 เพื่อให้การใช้วารสารสาขาการศึกษาที่มีในสำนักหอสมุดกลางมีคุณภาพยิ่งขึ้น ทางมหาวิทยาลัยควรส่งเสริมการใช้วารสาร ของอาจารย์ และนิสิต โดยกำหนดนโยบาย หรือ วิธีการต่าง ๆ ที่จะสนับสนุนให้ อาจารย์ และนิสิตใช้วารสารประกอบในการเรียนการสอนมากยิ่งขึ้น เช่น จัดสรรงบประมาณให้อาจารย์ผู้สอนสามารถถ่ายเอกสาร บทความที่ตนสนใจได้ภายในอัตราที่กำหนด เป็นต้น

1.2 ควรพิจารณาขยายอาคารหอสมุดกลางให้มีเนื้อที่ให้บริการเพิ่มมากขึ้น และ ควรติดเครื่องปรับอากาศหลัง ทั้งนี้เพื่อแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับอาคารสถานที่คับแคบเกินไป และปัญหาอากาศร้อนอบอ้าวภายในหอสมุดกลาง

1.3 ควรพิจารณาเพิ่มบุคลากรฝ่ายวารสาร เพื่อที่จะสามารถรับฝึกหัดและให้บริการด้านวารสาร เช่น การจัดชั้นวารสาร การให้บริการวารสารล่วงหน้าได้อย่างรวดเร็วทันกับความต้องการของผู้ใช้

2. ข้อเสนอแนะต่อหอสมุดกลาง

2.1 ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้รู้ทั่วกันว่าหอสมุดกลางมีบริการอะไรบ้างที่จะให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ใช้ได้ เช่น บริการหาบทความจากวารสาร เป็นต้น

2.2 ควรมีบรรณารักษ์ฝ่ายวารสารคอยให้บริการต่อผู้ใช้โดยตรง เพื่อช่วยเหลือในการค้นคว้า และตอบปัญหา ตลอดจนให้คำแนะนำต่าง ๆ แก่ผู้ใช้

2.3 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการใช้วารสาร และการให้บริการวารสาร

ของสำนักหอสมุดกลางอยู่เสมอ ทั้งนี้เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงบริการของสำนักหอสมุดกลางให้ดียิ่งขึ้น

2.4 ควรปรับปรุงอาคารสถานที่ของฝ่ายวารสารให้มีจำนวนที่นั่งเพียงพอ กับความต้องการ และจำนวนผู้ใช้ ตลอดจนให้มีอากาศถ่ายเทได้สะดวก ทั้งนี้เพื่อให้ ความสะดวกต่อผู้ใ้มาดียิ่งขึ้น และเป็นการสนับสนุนให้ผู้ใช้วารสารต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น

2.5 ในกรณีที่ สำนักหอสมุดกลางมีปัญหาเกี่ยวกับสถานที่ และบุคคลากร มีไม่พอเพียง อาจพิจารณาระบบการจัดชั้นวารสารล่วงหน้าใหม่ โดยให้วารสารเย็บ เล่มที่มีอายุ 0-5 ปี จัดอยู่ในระบบชั้นเปิด ส่วนวารสารที่มีอายุเกิน 5 ปีและวารสาร ที่ไม่ได้เย็บเล่มจัดอยู่ในระบบชั้นปิดแบบเดิม ทั้งนี้เพื่อขยายเนื้อที่ให้บริการบริเวณ ชั้น 2 และลดจำนวนเจ้าหน้าที่ที่ให้บริการวารสารล่วงหน้าลง เพราะจากผลการ วิจัยของ รุ่งทิพย์ ห่อวโนทยาน (รุ่งทิพย์ ห่อวโนทยาน 2525 : 176) พบว่า วารสารที่มีการใช้มากมีอายุประมาณ 0-5 ปี นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยในต่างประเทศ ที่สนับสนุนผลการวิจัยนี้ เช่น งานวิจัยของ ทิมเบตส์ (Tibbetts. 1974 : 45) ซึ่งพบว่าวารสารที่มีการใช้มากที่สุดคือ วารสารที่มีอายุ ไม่เกิน 5 ปี และงานวิจัยของ สมิท (Smith. 1970 : 67) พบว่าวารสารที่มีอายุระหว่าง 0-5 ปีมีการใช้มากกว่าวารสารที่มีอายุมากกว่า 15 ปี

3. ข้อเสนอแนะต่ออาจารย์ผู้สอน

3.1 อาจารย์ผู้สอนควรให้ความร่วมมือกับบรรณารักษ์ โดยเสนอรายชื่อ วารสารที่น่าสนใจ มีคุณภาพ และตรงกับสาขาวิชานั้น ๆ ทั้งนี้เพื่อให้ได้วารสารที่ดี ตรงกับความต้องการ

3.2 อาจารย์ผู้สอนเป็นบุคคลสำคัญที่จะช่วยปลูกฝังให้บัณฑิตเข้าใจถึง คุณประโยชน์ของวารสารวิชาการ ทั้งนี้เพื่อให้นิสิตหันมาใช้วารสารมากยิ่งขึ้น อาจารย์ ผู้สอนจึงควรแนะนำวารสารที่น่าสนใจ และกำหนดให้มีการค้นคว้าจากวารสาร

4. ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

4.1 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการใช้วารสาร สาขาการศึกษา ของ อาจารย์ และ นิสิต เฉพาะสาขาวิชา เพื่อจะทราบถึงการใช้วารสารสาขาการศึกษา ในสาขาวิชานั้น ๆ

4.2 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับตรงอายุของวารสารที่ยังมีการใช้ เพื่อ จะทราบว่าควรเก็บวารสารไว้นานเท่าใด (Retention Period) หรือเมื่อใด ควรจะมีการคัดออก

4.3 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบข้อดี และข้อเสียของระบบการจัดชั้น วารสารแบบชั้นเปิด และ แบบชั้นปิด ตลอดจนความพึงพอใจของผู้ใช้ต่อระบบการจัด ชั้นทั้ง 2 แบบ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- จารุวรรณ สิ้นสุโสภณ วิทยานุกรมบรรณารักษศาสตร์ สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย
2521, 159 หน้า
- จำรัส นวลนิม การสำรวจบทความทางการศึกษาในวารสารภาษาไทย ระหว่างปี
พ.ศ. 2515-2517 ปริญาวิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร 2519, 690 หน้า อัดสำเนา
- เตือนใจ เกียวสี การใช้วารสารวิชาการของนักศึกษาวิทยาลัยครูกำแพงเพชร
วิทยานิพนธ์ อ.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2524, 147 หน้า อัดสำเนา
- ชาคาศักดิ์ วชิรปรีชาพงษ์ การเลือกและการจัดหาทรัพยากรห้องสมุด มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน 2525, 288 หน้า
- พันธ์พิงค์ ชรรวมชัย วารสารและเอกสาร สำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิต
พัฒนบริหารศาสตร์ 2526, 48 หน้า
- มารศรี กิวิรักษ์ การประเมินค่าวารสารภาษาไทยที่ใช้ในการวิจัยด้านสังคมศาสตร์
วิทยานิพนธ์ อ.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2518, 183 หน้า อัดสำเนา
- รายงานการศึกษาเรื่อง การบริหารงานวารสารและเอกสารห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา
ในประเทศไทย คณะกรรมการกลุ่มวารสารฯ 2526, 84 หน้า
- รุ่งทิพย์ ห่อวโนทยาน การใช้วารสารภาษาต่างประเทศในห้องสมุดกลาง สำนัก
หอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ วิทยานิพนธ์ อ.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2525, 215 หน้า อัดสำเนา
- ลวัน สายยศ และ อังคณา สายยศ หลักการวิจัยทางการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 2
ทวีกิจการพิมพ์ 2524, 287 หน้า
- วาณี รูปนวนศ์ธานี การเลือกและการจัดหาวัสดุห้องสมุด ภาควิชาบรรณารักษ-
ศาสตร์ มศว. บางแสน 2520, 65 หน้า
- วิสิทธิ์ จินตวงศ์ "วารสาร" ใน บรรณารักษศาสตร์ไทย หน้า 255-270
สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย 2520

- สมบูรณ์ ชิตพงศ์ การวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ สำนักทดสอบทางการศึกษา, มศว.
 ประสานมิตร 2523, 198 หน้า
- สมพิศ คูศรีพิทักษ์ การสำรวจและวิเคราะห์ความต้องการของผู้ใช้ สมาคมห้องสมุดแห่ง
 ประเทศไทย 2520, 14 หน้า
- อนันต์ ศรีโสภะ หลักการวิจัยเบื้องต้น พิมพ์ครั้งที่ 2 วัฒนาพานิช 2521, 430 หน้า
- อารีย์ รั้งลิโยภาส การศึกษาเกี่ยวกับการใช้วารสารประกอบในการเรียนการสอนของ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน : การศึกษาเฉพาะราย ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม.
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2518, 73 หน้า อัดสำเนา
- อัญชลี อานาจธรรม เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ สุนทรีย บุญญะบัญชา เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่ฝ่าย
 การวารสาร สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เมื่อวันที่
 19 มิถุนายน 2527
- อุทุมพร ทองอุไทย "การจัดลำดับคุณภาพของวารสารทางการศึกษา" วารสารการวิจัย
ทางการศึกษา 10 : 6-15 มีนาคม 2523
- อุมาพร กุหลาบ การวิเคราะห์วารสารภาษาไทยที่ตีพิมพ์ในปี พ.ศ. 2522 ปริญญาานิพนธ์
 กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2525, 573 หน้า อัดสำเนา
- Baughman, James C. "A Structural Analysis fo the Literature of Sociology,"
Library Quarterly. 44 : 293-308, October, 1974.
- Bolgiano, Christina E. and Mary Kathryn King. "Profiling a Periodicals
 Collection," College & Research Libraries. 39 : 99-104, March, 1978.
- Chamber, George R. and James S. Healey. "Journal Citation in Master's
 Thesis : One Measurement of a Journal Collection," Journal of the
American Society for Information Science. 26:: 397-401, September-
 October, 1975.
- Feller, Siegfried. "Developing the Serials Collection," in Collection
Development in Libraries : a Treatise. v.2, p. 497-523. Connecticut,
 Jai Press, 1980.
- Ferguson, George A. Statistic Analysis in Psychology and Education.
 5 th. ed. New York, McGraw-Hill, 1981. 549.
- Goehlert, Roert. "Periodical Use in an Academic Library : a study of
 Economist and Political Scientists," Special Libraries. 69 : 51-60,
 February, 1978.

- Maxin, Jacqueline A. "Periodical Use and Collection Development," College & Research Libraries. 40 : 248-253, May, 1979.
- Mosher, Paul H. " collection Evaluation or Analysis : Matching Library Acquisition to Library Need," in Collection Development in Library : a Treatise. v. 1, p. 527-545. Connecticut, Jai Press, 1980.
- Peter, Andrew. "Evaluating Periodical," College & research Libraries. 43 : 149-151, March, 1982.
- Scales, Pauline A. "Citation Analysis as Indicators of the Use of Serials : a Comparison of Ranked Title Lists Produced by Citation Counting and from Use Data," Journal of Documentation. 32 : 17-25, March, 1976.
- Smith, John M.B. "A Periodical Use Study at Children's Hospital of Michigan," Bulletin of Medical Library Association. 58 : 65-67, January, 1970.
- Tibbetts, Pamela. "A Method for Estimating the In-House Use of the Periodical Collection in the University of Minnesota Bio-Medical Library," Bulletin of Medical Library Association. 62 : 37-48, January, 1974.
- Verma, D. K. "Increasing Subscription Costs and Problems of Resource Allocation," Special Libraries. 74 : 61-66, January, 1983.
- Wenger, Charles B. and Gudith Childress. "Journal Evaluation in a Large Research Library," Journal of the American Society for Information Science. 28 : 293-299, September, 1977.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

7 กันยายน 2527

เรื่อง ขอความร่วมมือตอบแบบสอบถาม

เรียน อาจารย์ และนิสิตคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วยข้าพเจ้ากำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การใช้วารสารสาขาการศึกษา
ในสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเกี่ยวกับการใช้
และปัญหาในการใช้วารสารสาขาการศึกษา เพื่อนำผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้มา
ปรับปรุงการจัดดำเนินงาน ตลอดจนการให้บริการด้านวารสารของสำนักหอสมุดกลาง
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ข้าพเจ้าใคร่ขอความกรุณาจากท่านโดยตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง
เกี่ยวกับการใช้ และปัญหาในการใช้วารสาร วิทยานิพนธ์เรื่องนี้จะสำเร็จลงได้ก็ด้วย
ความร่วมมือจากท่าน จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวสุนทรี บุญชูบัญชา)

นิสิตปริญญาโท สาขาบรรณารักษศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

แบบสอบถาม

เรื่อง การใช้วารสารสาขาการศึกษา ในสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1 รายละเอียดส่วนตัว และการใช้วารสารทั่ว ๆ ไป

โปรดกาเครื่องหมาย ลงใน หน้าข้อความ หรือเติมคำลงในช่องว่าง
ตามความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. สถานภาพผู้ตอบ

อาจารย์

- คุณวุฒิสูงสุด

ปริญญาโทในประเทศ

ปริญญาโทต่างประเทศ

ปริญญาเอก

- ประสบการณ์ในการทำงาน

1-10 ปี

11-20 ปี

21 ปีขึ้นไป

นิสิตระดับปริญญาตรี

ชั้นปีที่วิชาเอก.....

นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา

ชั้นปีที่วิชาเอก.....

2. จากการเรียน การสอนตามสาขาวิชาของท่านในมหาวิทยาลัยแห่งนี้ ท่านได้
ใช้วารสารประกอบการเรียน การสอน มากน้อยเพียงไร

ใช้เป็นประจำ

ใช้เป็นบางครั้ง

ไม่ค่อยได้ใช้

ไม่เคยใช้เลย

3. สำนักหอสมุดกลางมีรายการวารสารในสาขาวิชาของท่านอย่างไรเพียงพอหรือไม่

- มีมากพอกับความต้องการ มีพอสมควร
 มีค่อนข้างน้อย มีน้อยมาก
 ไม่มีเลย

4. ในการค้นหาความที่ต้องการจากวารสาร ท่านมีวิธีการค้นหาอย่างไร

จึงพบความที่ต้องการ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ค้นหาจากครรขนิวารสาร
 ค้นจากบรรณานุกรมในหนังสือตำรา หรือวารสารเล่มอื่น
 ค้นหาจากตัววารสารที่ละฉบับจนกว่าจะพบ
 ขอคำแนะนำจากบรรณารักษ์ฝ่ายวารสาร
 ติดตามอ่านวารสารที่สนใจเป็นประจำ
 อื่น ๆ (โปรดระบุ)

5. ในกรณีที่สำนักหอสมุดกลางไม่มีบทความ หรือ วารสารฉบับที่ต้องการ

ท่านจะทำอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ไปค้นหาที่ห้องสมุดอื่น
 ติดต่อซื้อเป็นส่วนตัว
 ขอให้บรรณารักษ์ติดต่อขอยืมจากห้องสมุดอื่น
 หาฉบับอื่นที่ใกล้เคียงทดแทน
 อื่น ๆ (โปรดระบุ)

6. ท่านคิดว่าการจัดเรียงวารสารฉบับปัจจุบันในสำนักหอสมุดกลาง ควรจะ

จัดเรียงอย่างไรจึงจะค้นหาได้สะดวก

- ควรเรียงตามกลุ่มเนื้อหาวิชา เพราะวารสารสาขาเดียวกัน
 อยู่รวมกันหมด
 ควรเรียงตามลำดับตัวอักษรของชื่อวารสาร เพราะทำให้ผู้ที่
 รู้จักชื่อวารสารค้นหาได้รวดเร็ว
 อื่น ๆ (โปรดระบุ)

7. ปัจจุบันท่านมอกรับวารสารวิชาการ เป็นการส่วนตัวหรือไม่

มอกรับ

ไม่ได้มอกรับ

ถ้ามอกรับ โปรดระบุชื่อวารสารที่ท่านมอกรับทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ
ในช่องว่างต่อไปนี้

1.
2.
3.
4.
5.

ตอนที่ 2 การใช้วารสารสาขาการศึกษา

ต่อไปนี้ เป็นรายชื่อวารสารสาขาการศึกษาทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษทั้งหมดที่มี
อยู่ในสำนักหอสมุดกลางของเรา โปรดพิจารณาว่าท่านได้ใช้วารสารเหล่านี้มากน้อยเพียงไร
ทั้งในการอ่าน และใช้ประกอบในการเรียนการสอน โปรดตอบตามความเป็นจริง โดยกา
เครื่องหมาย ✓ ในช่องว่าง ๆ ตามรายชื่อวารสารแต่ละรายการ

รายการวารสาร	ใช้ มาก ที่สุด	ใช้ มาก	ใช้ ปาน กลาง	ใช้ น้อย	ไม่ เคย ใช้เลย
1. การศึกษา กทม.					
2. การศึกษาเอกชน					
3. การศึกษาผู้ใหญ่ ฉบับประชากรไทย					
4. ชวครไทย					
5. ขาวสารวิจัยการศึกษา					

รายการวารสาร	ใช้ มากที่สุด	ใช้ มาก	ใช้ ปาน กลาง	ใช้ น้อย	ไม่ เคย ใช้เลย
6. ข่าวสารสุขภาพจิต					
7. ครูเชิงบรรยาย					
8. ครูศาสตร์สาร					
9. ครูปริทัศน์					
10. จันทรเกษม					
11. จุลสารการศึกษา					
12. จุลสารศูนย์สุขภาพจิต					
13. ประชาศึกษา					
14. พิษณุ					
15. มิตรครู					
16. รุสมิแล					
17. วารสารการวัดผลการศึกษา					
18. วารสารการวิจัยทางการศึกษา					
19. วารสารการศึกษานอกโรงเรียน					
20. วารสารการศึกษาแห่งชาติ					
21. วารสารคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วย การศึกษาสหประชาชาติ					
22. วารสารครูศาสตร์					
23. วารสารจิตวิทยาคลินิก					
24. วารสารแนะแนว					
25. วารสารพวงแสง					

รายการวารสาร	ใช้ มาก ที่สุด	ใช้ มาก	ใช้ ปาน กลาง	ใช้ น้อย	ไม่ เคย ใช้เลย
26. วารสาร มศว. ปทุมวัน					
27. วารสาร มศว. มหาสารคาม					
28. วารสารวิชาการ คณะศึกษาศาสตร์ มศว. บางแสน					
29. วารสารลานรอย					
30. วิชา					
31. วิทยากรย					
32. วิจัยและวิถดล 25					
33. วิจัยสนเทศ					
34. ศรีวิจัย					
35. ศึกษาศาสตรสาร มช.					
36. ศึกษาศาสตรสาร มช.					
37. สารพัฒนาหลักสูตร					
38. Adult Education					
39. American Annals of the Deaf					
40. American Educational Research Journal					
41. American School Board Journal					
42. Australian Journal of Adult Education					

รายการวารสาร	ใช้ มากที่สุด	ใช้ มาก	ใช้ ปาน กลาง	ใช้ น้อย	ไม่ เคย ใช้เลย
43. Bulletin of the Unesco Regional Office for Education in Asia and Pacific					
44. Change					
45. Childhood Education					
46. Comparative Education					
47. Comparative Education Review					
48. Curriculum Inquiry					
49. Education Digest					
50. Education in Asia and Pacific					
51. Educational Administration					
52. Educational and Psychological Measurement					
53. Education Documentation and Information					
54. Educational Forum					
55. Educational Leadership					
56. Educational Record					
57. Educational Researcher					
58. Educational Technology					
59. Elementary School Journal					

รายการวารสาร	ใช้ มาก ที่สุด	ใช้ มาก	ใช้ ปาน กลาง	ใช้ น้อย	ไม่ เคย ใช้เลย
60. English Teaching Forum					
61. Forum for the Discussion of New Trends in Education					
62. Graduate Research in Education and Related Disciplines					
63. Human Relation					
64. Instructional Innovator					
65. Instructor and Teacher					
66. International Review of Education					
67. The Journal of Auditory Research					
68. Journal of College Student Personnel					
69. Journal of Cross Cultural Psychology					
70. Journal of Education					
71. Journal of Educational Communication and Technology					
72. Journal of Educational Measurement					
73. Journal of Educational Psychology					

รายการวารสาร	ใช้ มาก ที่สุด	ใช้ มาก	ใช้ ปาน กลาง	ใช้ น้อย	ไม่ เคย ใช้เลย
74. The Journal of Educational Research					
75. Journal of Experimental Education					
76. Journal of Higher Education					
77. Journal of Rehabilitation of the Deaf					
78. Journal of Research and Development in Education					
79. Journal of Speech & Hearing Disorder					
80. Journal of Specialists in Group Work					
81. Journal of Teacher Education					
82. Lifelong of Teacher Education					
83. Personnel and Guidance Journal					
84. Principle					
85. Prospects; Quarterly Review of Education					
86. Psychology Today					
87. Review of Educational Research					

รายการวารสาร	ใช้ มากที่สุด	ใช้ มาก	ใช้ ปาน กลาง	ใช้ น้อย	ไม่ เคย ใช้เลย
88. Teacher					
89. Teacher College Record					
90. Teaching Exceptional Children					
91. Today Education					
92. Volta Review					

ตอนที่ 3 ปัญหาการใช้วารสาร

ต่อไปนี้นี้เป็นข้อความเกี่ยวกับปัญหาการใช้วารสาร ให้ท่านพิจารณาว่า แต่ละข้อ เป็นปัญหาที่ท่านมากน้อยเพียงใด และโปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับ ความรู้สึกของท่าน

รายการปัญหา	มาก ที่ สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่ สุด
<u>ปัญหาการใช้วารสาร</u> 1. ไม่ทราบว่ามีการสารอะไรบ้างในสาขาวิชา ของท่านที่มีอยู่ในสำนักหอสมุดกลาง					

รายการปัญหา	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<p>2. ไม่ทราบวิธีการใช้หนังสือบรรณานุกรมภาษาอังกฤษ เช่น Education Index, Readers! Guide to Periodical Literature</p> <p>3. ไม่ทราบวิธีการค้นหาบรรณานุกรมวารสารที่มีในสำนักหอสมุดกลาง</p> <p>4. เมื่อท่านต้องการอ่านวารสารฉบับปัจจุบันในสำนักหอสมุดกลาง ท่านมักจะหาวารสารฉบับที่ต้องการไม่พบ</p> <p>5. วารสารบางฉบับที่มีหลักฐานว่าสำนักหอสมุดกลางขอรับ แต่เมื่อท่านต้องการใช้จริง ๆ ปรากฏว่าไม่มีในหอสมุด</p> <p>6. ไม่ทราบว่าสำนักหอสมุดกลางขอรับวารสารชื่อใหม่ ๆ อะไรบ้าง ที่ตรงกับสาขาวิชาของท่าน</p> <p>7. สำนักหอสมุดกลางไม่เปิดโอกาสให้ท่านมีส่วนร่วมในการเลือกขอรับวารสาร</p> <p>8. การที่สำนักหอสมุดกลางจัดเรียงปีบรรณานุกรมวารสารแยกเป็น 3 กลุ่ม ตามปีพิมพ์ของวารสาร คือ ปี 2499-2516, 2517-2525, และ 2526 เป็นต้นไป ทำให้ท่านไม่สะดวกในการค้นหา</p>					

รายการปัญหา	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<p><u>ปัญหาการรับบริการวารสาร</u></p> <p>9. วารสารฉบับใหม่ล่าสุดออกบริการแก่ผู้ใช้ ล่าช้า</p> <p>10. การจัดเรียงวารสารฉบับปัจจุบันมักจะเรียง สับสน และไม่ตรงกับป้ายชื่อวารสาร</p> <p>11. บริเวณที่นั่งอ่านวารสารฉบับปัจจุบันมีไม่ เพียงพอ</p> <p>12. บริเวณที่นั่งอ่านวารสารล่วงหน้า (ชั้น 2) คับแคบเกินไป</p> <p>13. บริเวณที่ให้บริการวารสารมีบรรยากาศร้อน อบอ้าว</p> <p>14. บริเวณที่ให้บริการวารสารมีเสียงรบกวน</p> <p>15. การใช้วารสารฉบับย้อนหลังและฉบับเก็บเล่ม ต้องคิดคอยืมจากเจ้าหน้าที่ทำให้ไม่สะดวก ในการใช้</p> <p>16. วารสารฉบับย้อนหลังที่ไม่ได้เก็บเล่มมักจะอยู่ ในสภาพชำรุด</p> <p>17. วารสารที่สำนักหอสมุดกลางส่งไปเก็บเล่ม มักจะกลับมาล่าช้า ทำให้ต้องเสียเวลารอนาน</p> <p>18. วารสารเก็บเล่มยืมออกจากห้องสมุดไม่ได้ ทำให้ไม่สะดวกในการใช้</p>					

รายการปัญหา	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
19. สำนักหอสมุดกลางมีบรรณารักษ์ และเจ้าหน้าที่ให้ความสะดวกในการค้นคว้าจากวารสารไม่เพียงพอ					
20. อื่น ๆ (โปรดระบุ)					
20.1					
20.2					

ตอนที่ 4 ความต้องการและความคิดเห็นของผู้ใช้

ต่อไปนี้เป็นรายการความต้องการต่าง ๆ เกี่ยวกับการใช้ และการรับบริการคานวารสาร โปรดพิจารณาว่าท่านมีความต้องการมากน้อยเพียงใดในแต่ละรายการ โดยกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความรู้สึกของท่าน

รายการความต้องการ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ท่านต้องการให้มีการประชาสัมพันธ์ให้ทราบว่าในสาขาของท่านมีวารสารอะไรบ้างที่เกี่ยวข้อง หรือมีวารสารใหม่อะไรบ้างที่เพิ่มขึ้น					

รายการความต้องการ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2. ทานต้องการให้สำนักหอสมุดกลางจัดทำคู่มือการใช้หนังสือครุชนิเวศนารภาษาอังกฤษ					
3. ทานต้องการให้สำนักหอสมุดกลางจัดทำคู่มือคำแนะนำการใช้บัตรครุชนิเวศนารให้ละเอียดกว่าเดิม					
4. ทานต้องการให้สำนักหอสมุดกลางจัดบริการวารสารเก่าให้ครบทุกฉบับ					
5. ทานต้องการให้สำนักหอสมุดกลางจัดเรียงวารสารฉบับปัจจุบันให้เป็นระเบียบตรงกับป้ายชื่อวารสาร					
7. ทานต้องการให้สำนักหอสมุดกลางเพิ่มบริเวณที่ให้บริการวารสารฉบับปัจจุบัน					
8. ทานต้องการให้สำนักหอสมุดเพิ่มบริเวณที่ให้บริการวารสารลงเวลา					
9. ทานต้องการให้สำนักหอสมุดกลางเรียงบัตรครุชนิเวศนารทั้งหมดไว้ด้วยกัน					
10. ทานต้องการให้วารสารฉบับย้อนหลังแบบชั้นเปิด คือสามารถหยิบใช้ได้เองโดยไม่ต้องผ่านเจ้าหน้าที่ห้องสมุด					
11. ทานต้องการให้สำนักหอสมุดกลางแก้ไขเรื่องอาคารร่อนอบอ้าวในบริเวณที่ให้บริการวารสาร					

การศึกษาการใช้วารสารสาขาการศึกษา ในสำนักหอสมุดกลาง
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บทคัดย่อ

ของ

สุนทร บุญญาภิษฐา

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
กุมภาพันธ์ 2528

การศึกษาครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบการใช้วารสารสาขาการศึกษา
ระหว่างอาจารย์ที่มีคุณวุฒิ และประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน ระหว่างนิสิตและ
อาจารย์ และระหว่างนิสิตระดับปริญญาตรี และนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ตลอดจนปัญหา
และความต้องการในการใช้วารสารของนิสิต และอาจารย์คณะศึกษาศาสตร์

กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยอาจารย์ และนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร จำนวน 532 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น
(Stratified Random Sampling) รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ในการ
วิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีหาค่าร้อยละจากแบบสอบถามเลือกตอบ หาค่าเฉลี่ยในแบบสอบถาม
มาทราบส่วนประมาณค่า และเปรียบเทียบการใช้วารสารระหว่างกลุ่มโดยใช้ $t - test$
และ $F - test$

ผลการศึกษาพบว่า อาจารย์ นิสิตระดับปริญญาตรี และนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา
ส่วนใหญ่ใช้วารสารประกอบในการเรียนการสอนเป็นบางครั้ง และเห็นว่าจำนวนวารสาร
มีพอสมควร วิธีการค้นหาความจากวารสารนิยมใช้กรรมวิธีวารสารมากที่สุด ถ้า
บทความหรือวารสารที่ต้องการไม่มีในสำนักหอสมุดกลาง ส่วนใหญ่ใช้วิธีไปค้นหาที่
ห้องสมุดอื่น ส่วนวิธีการเรียงวารสารฉบับปัจจุบันตามกลุ่มเนื้อหาวิชานั้นเป็นที่พอใจ
ของอาจารย์และนิสิตส่วนใหญ่ ส่วนการบอกรับวารสารวิชาการเป็นการส่วนตัวนั้น
พบว่า ส่วนใหญ่ไม่ได้มีการบอกรับ

ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับการได้วารสารสาขาการศึกษา 92 รายการ เป็น
วารสารภาษาไทย 37 รายการ และวารสารภาษาอังกฤษ 55 รายการ พบว่า มี
วารสารภาษาไทย 18 รายการ มีการใช้ในระดับปานกลาง ส่วนวารสารที่เหลือ
74 รายการ มีการใช้ในระดับน้อย

ผลการศึกษาเปรียบเทียบการใช้วารสารสาขาการศึกษา ระหว่างกลุ่มต่าง ๆ
พบว่า อาจารย์ที่มีคุณวุฒิ และประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน จะใช้วารสารไป
แตกต่างกัน อาจารย์และนิสิตใช้วารสารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
ส่วนนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา และนิสิตระดับปริญญาตรี มีการใช้วารสารแตกต่างกันอย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ส่วนปัญหาในการใช้วารสาร และการรับบริการวารสาร พบว่า อาจารย์
และนิสิต มีปัญหาในระดับมากและปานกลาง และมีความต้องการให้สำนักหอสมุดกลาง
ปรับปรุงบริการต่าง ๆ เพื่อให้สามารถใช้อีวารสารได้สะดวกยิ่งขึ้น

A STUDY OF PERIODICAL USE IN CERNTAL LIBRARY
OF SRINAKHARINWIROT UNIVERSITY

AN ABSTRACT

BY

SUNTREE BOONYABANCHA

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University

February 1985

The purpose of this investigation was to compare the characteristics of education journal usage and needs among these groups : faculty members who have different educational qualification and experiences, students and faculty members, undergraduate and graduate students of the Faculty of Education of Srinakharinwirot University at Prasarnmit.

The samples comprised 532 faculty members and students obtained through a stratified random sampling. The questionnaires were used in collecting the data. Percentage, mean value, t-test and F-test were employed in analyzing the data.

It was found that most students, graduate and undergraduate, and faculty members used education journals occasionally in study and teaching. The number of journals was judged to be adequate. Most of the users accessed to the required articles through the periodical indexes. They mainly obtained unavailable journals and articles from other libraries. Most of them were satisfied with the new way of arranging current journals, by subject fields, of the library. Few of them subscribed to the journals for personal use.

Out of 92 education journals subscribed by the library, there were 37 in Thai language and 55 in English language. only 18 were found to be used moderately while other 74 were used at low level.

The characteristics of journal usage of the faculty members of different educational qualifications and experiences were not different. However, the different between the faculty members

and the students was statistically significant at .05 level. This was also true with the group of the undergraduate and graduate students.

The faculty members and the students asserted that they encountered from high to moderate problems in access to the journals. Improvement of the service and accessibility were requested by both group.